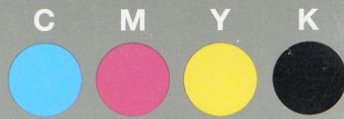
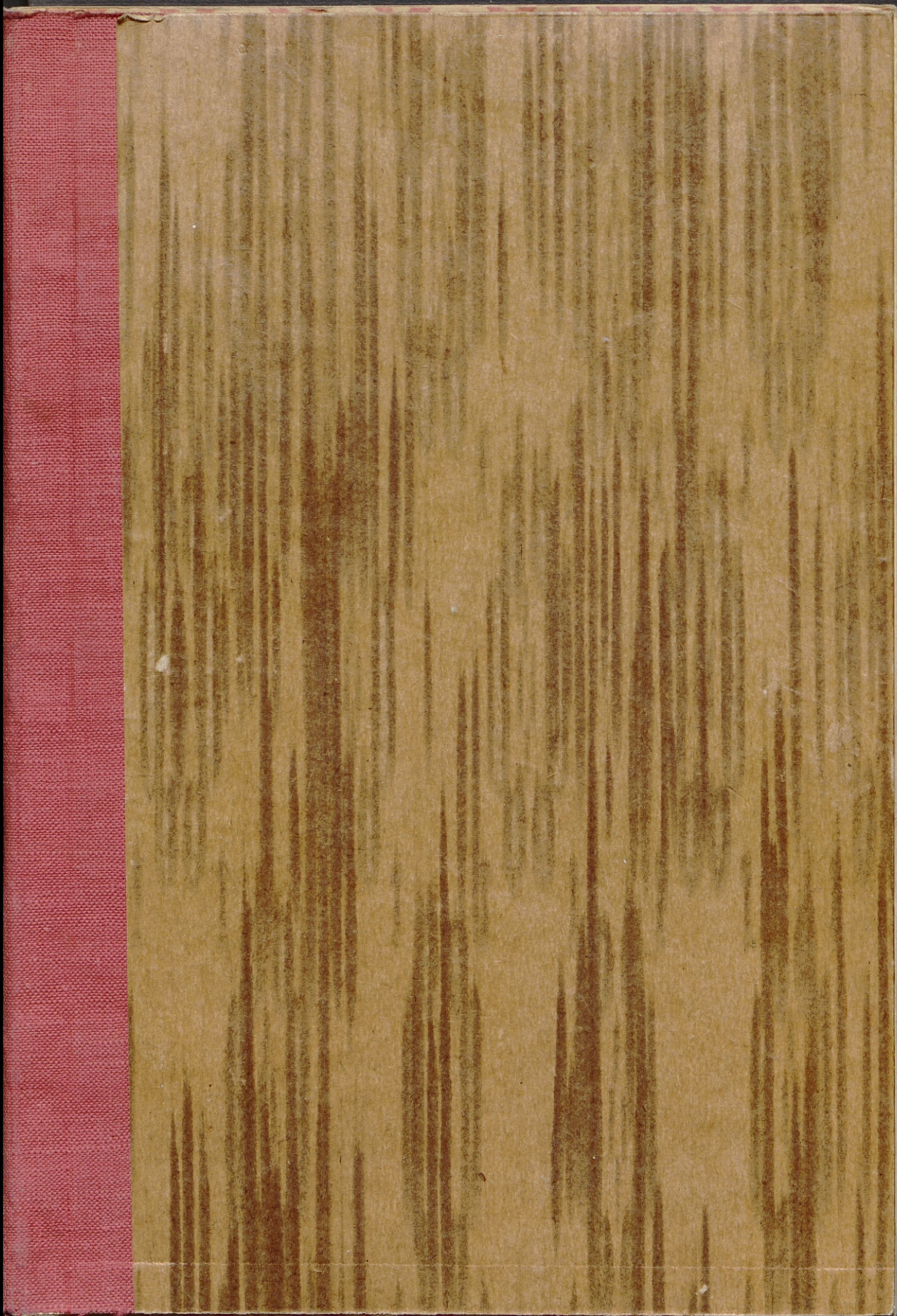
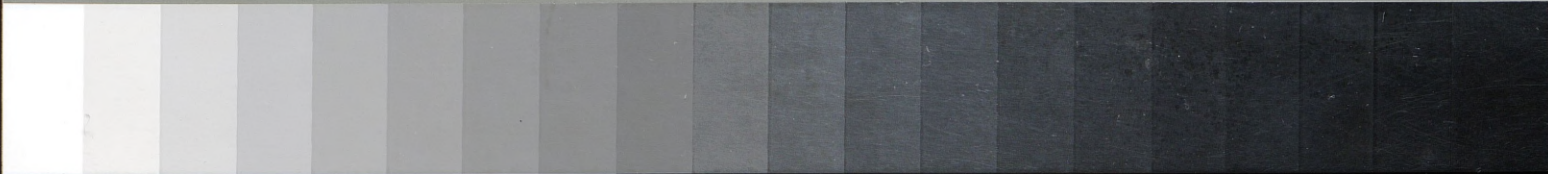

Grey Scale #13

DANES-PICTA.COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

Colour Chart #13

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

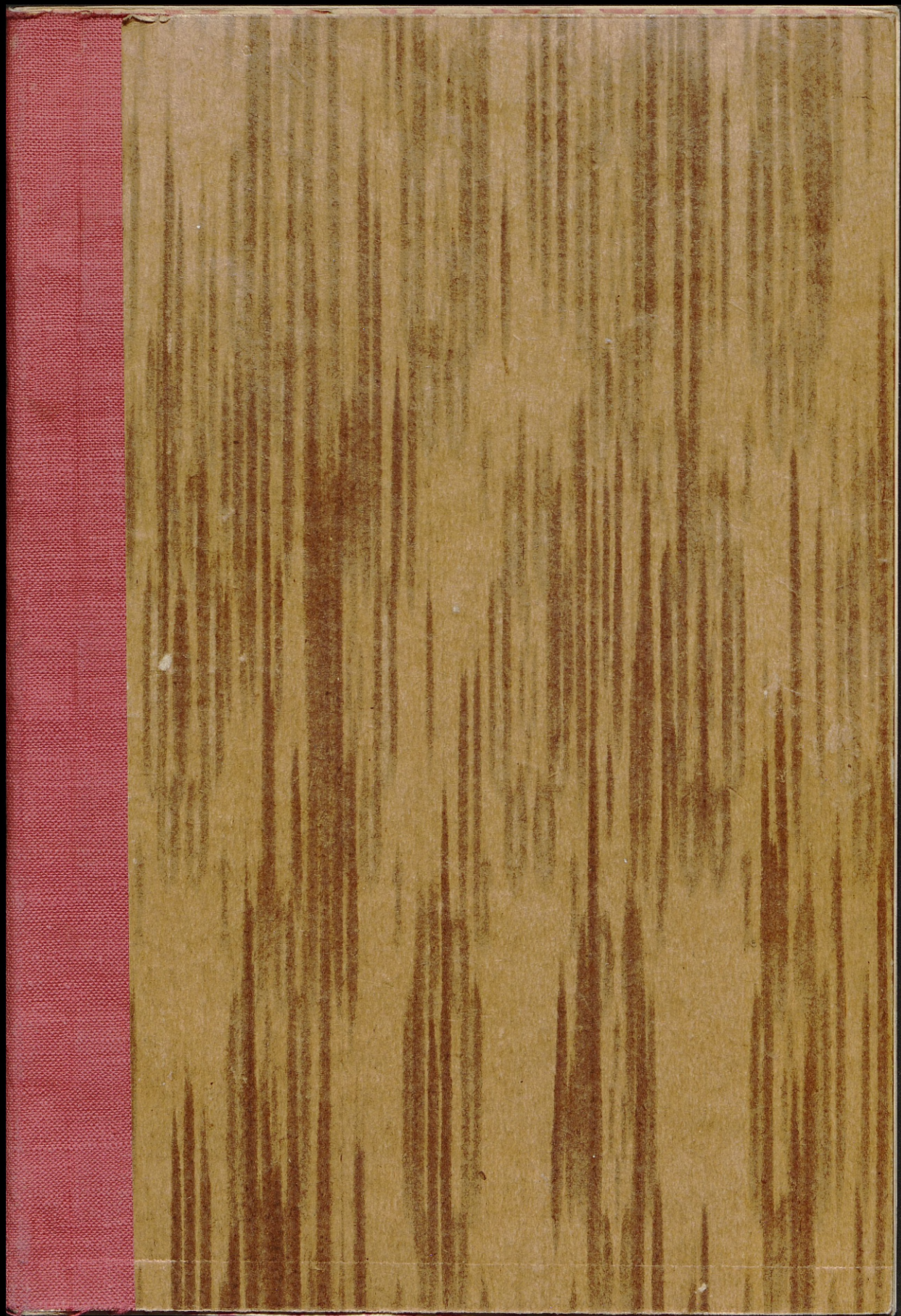
White

3/Color

Black

Inches
Centimetres

DANES-PICTA.COM

12

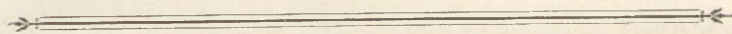
KOMISYA EDUKACYJNA.

KOMISYA EDUKACYI NARODOWEJ

i jej szkoły w Koronie,

1775—1794.

ZESZYT 2.

I. RAPORTY

SZKÓŁ WYDZIAŁOWYCH I PODWYDZIAŁOWYCH.

A. Wydział Mazowiecki.

2. ŁĘCZYCA.

W A R S Z A W A.

1902.

RAPORTY
SZKOŁY PODWYDZIAŁOWEJ
ŁĘCZYCKIEJ

SKŁADANE

SZKOLE GŁÓWNEJ KORONNEJ

w latach 1778—1787.

W Y D A Ł

Teodor Wierzbowski.

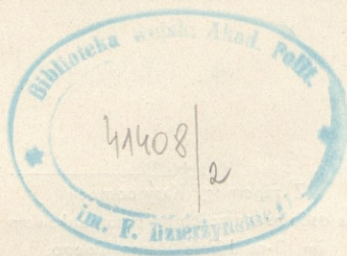
——
Z zapomogi Kasy pomocy
dla osób pracujących na polu naukowem
im. D-ra Józefa Mianowskiego.
——

WARSZAWA.
Druk K. Kowalewskiego, Mazowiecka 8.

1902.

4108

Дозволено Цензурою.
Варшава, 14 августа 1902 года.

RAPORTY O NAUKACH.

Marzec 1778.

K L A S A I.

Nauka chrześcijańska. Bywa codziennie w szkole blisko przez kwadrans, w każdą zaś sobotę przez $\frac{1}{2}$ godziny. Używa się do tego książek: częścią uwag ks. Krasseta ¹⁾, lub innego duchownego ojca, częścią katechizmu ks. Woykowskiego ²⁾.

Nauka moralna. O powinnościach dzieci ku rodzicom. Powinny dzieci kochać rodziców, bo od nich, oprócz życia i przezornych sposobów do utrzymania zdrowia, odbierają dobra fortuny, a w dobrach natury wydoskonalenie biorą. Powinny krom tego dzieci słuchać rodziców w rzeczach przyzwoitych i uczciwych, już to dla zachowania porządku w przyrodzeniu, już to dla nabywania umiejętności i wiadomości różnych rzeczy, która w tym wieku z samego doświadczenia w wyższym się znajduje stopniu.

Gramatyka. Podają się tu sposoby dobrego wymawiania i pisania tak w języku łacińskim, jakoteż własnym. Daje się nauka de partibus orationis, de generibus nominum priorum et appellativorum, de casibus omnium declinationum, de praeteritis et supinis verborum. Zażywa się do tego gramatyki ks. Alvara ³⁾. Ta zaś nauka daje się zrana i popołudniu codzień.

Historya z geografją i chronologją rzeczy znaczniejszych w Rzeczypospolitej rzymskiej. Tu się czyniła wiadomość, jak wielu i którzy się znajdowali królowie w Rzymie i jak długo pod rządem monarchicznym zostawali Rzymianie i z czyjego powodu wybili się z władzy królów. Urząd konsulów, decemwirów i trybunów wojskowych którego roku nastał i z jakich okolicz-

¹⁾ Crasset Jan, Uwagi chrześcijańskie na wszystkie dni. Kalisz, 1767.

²⁾ Wuykowski Jan Stanisław, Chleb duchowny chrześcianom na posiłek albo raczej katechizm. Kraków, 1746.

³⁾ Alvarez Emanuel, De institutione grammatica linguae latinae. Kalisz, 1768, 1770, 1773, 1777.

ności te odmiany rządów wynikały; którego roku 1-sza, 2-ga i 3-cia wojna z Penami zaczęły się i jakie ich było powodzenie? Używa się do tego książek ks. Turselliniego ¹⁾ i Petawiusza ²⁾).

Wiadomość o zwierzętach i ptastwie czyni się z wypisów Kolumelli ³⁾).

Autorowie klasyczni. Tłomaczą się niektóre dzieła wodzów ateńskich z książki Korneliusza Neposa; bajki Fedra, i z innych autorów wybierają się łatwiejsze kawałki, służące ku pożytkowi dzieci.

Arytmetyka. Dają się sposoby łatwe do odprawienia numeracyi, addycyi, subtrakcyi, moltiplikacyi i dywizyi. Nauka ta dawana bywa w środy i piątki.

Na kompozycye szkolne z polskiego na łaciński język wybierają się krótkie jakie zdania z celniejszych autorów, w których się pokazuje albo szacunek i poważanie cnoty, albo nierząd i ohydzenie występku. Te zaś kompozycye raz dawane i czynione w szkole bywają, drugi raz w dni rekreacyi odsyłane bywają do stancyi.

Egzaminy miesięczne były w tem półroczu razy 6.

ks. Kazimierz Koniczewski, prof. klasy I-ej mp.

K L A S A II.

Nauka chrześcijańska. Bywa codziennie w tej klasie czytana na zaczęciu szkoły z powtórzeniem od uczniów tego, co słyszeli; trwa przeszło ćwierć godziny. Używa się książek do tej nauki ks. Wawrzyńca Tapolesani ⁴⁾ i Jana Drewsa ⁵⁾).

Nauka moralna. O powinnościach wzajemnych między uczniem i nauczycielem, sługą i panem. Ta nauka bywa dawana niektórych dni tygodnia. Używa się do tego książki elementarnej na klasę II-gą.

Gramatyka ks. Alwara; uczą się codziennie w tej klasie uczniowie wszystkich reguł na klasę II-gą przypadających.

Arytmetyka. W cztery dni tygodnia po $\frac{1}{2}$ godziny przeszło praktycznie dawana bywa. Używa się do tego książki Krzysztofa Klawiusza ⁶⁾).

Historya powszechna dziejów świętych dawana bywa codziennie przez pytania z książki ks. Buffiera ⁷⁾).

Geografia czasów teraźniejszych ks. Wyrwicza ⁸⁾ dawana bywa także przez pytania codziennie, w powszechności o Europie.

¹⁾ Horacynsz, S. J., Historiarum a condito mundo libri X, Romae, 1599 i wiele innych wydań.

²⁾ Petau Dyonizy S. J., Tabulae chronologicae regum, dynastiarum, urbium, rerum virorumque illustrium ab urbe condito. Paryż, 1628.

³⁾ Lucius Junius Moderatus Columella, De re rustica, Lipsk, 1735, 1773.

⁴⁾ Żadnego dziełka tego autora nie mogłem się doszukać.

⁵⁾ Institutiones iuventutis in vera, solidaque erga Deum pietate. Brunsberga, 1704.

⁶⁾ Clavius, Arithmetica vulgaris. Ingolstad, 1640.

⁷⁾ Klaudivusz, Sposób łatwy nauczania i pamiętania dziejów powszechnych, Poznań, 1768, 1771, 1779.

⁸⁾ Karol, Geografia czasów teraźniejszych. Warszawa, 1768

Tłomaczenie życia niektórych sławnych wodzów, listów Cycerona, bajek Fedra i z historyi naturalnej o ptastwie domowem bywa codziennie z książki elementarnej.

Kompozycje z polskiego na łacińskie wybierane bywają z książki Josephi Langii z napisem: „Loci communes sententiarum, similitudinum et exemplorum“¹⁾, dają się kilka razy na tydzień.

ks. Paweł Krakowski, profesor klasy II-ej,

K L A S A III.

Nauka chrześcijańska bywa w tej klasie czytana codziennie na zaczęciu szkoły z powtórzeniem od uczniów tego, co słyszeli; trwa przeszło ćwierć godziny. Używa się książki do tej nauki ks. Franciszka Nepeu z napisem: „Myśli albo refleksye chrześcijańskie“²⁾.

Nauka moralna. O obowiązkach, któreśmy winni względem rodziców i przyjaciół zachować i wzajemnie jakie prawa natury włożył Bóg na rodziców względem dzieci swoich i co też winni dla nas przyjaciele. Ta nauka bywa dawana uczniom dni niektórych w tygodnie przez pytania i odpowiedzi. Używa się do niej książki ks. Piotra Schwan³⁾.

Gramatyka ks. Alwara; uczą się w tej klasie uczniowie wszystkich reguł wyższych, które się mogą znajdować a być potrzebne do dobrego wymówienia i pisania po łacinie.

Arytmetyka. Niektórych dni w tygodniu pokazywane bywają uczniom rachunki według reguł arytmetycznych, w książce ks. Höll⁴⁾ wyłożonych.

Historja kontynuje się o królach i książętach polskich z książki ks. Bielskiego⁵⁾.

Geografia. O państwie tureckiem i wyspach należących do Turków, o państwach tymże hołdujących i o osiadłościach tatarskich z ukazywaniem miejsc znaczniejszych na mapach geograficznych. Używa się do tej nauki książki z napisem: „Geografia powszechna czasów teraźniejszych“.

Tłomaczenie. Niektóre życia walecznych hetmanów z książki Korneliusza Neposa i piąta książka Fedra bajek była tłumaczona

Kompozycje. Życia królów i książąt polskich przekładane bywają z polskiego na łacinę, na polski zaś z łacińskiego użyteczniejsze i potrzebniejsze przykłady z książki o. Matthaei Tympii z napisem: „Aureum speculum principum etc.“⁶⁾. Kompozycje już to w stancyach z imćp. dyrektorami, już w szkole zwyczajnie się odprawiały. Dawniejszym w tej klasie zaczęła się dawać nauka o tropach, o sposobie układania wierszy, także napisania krótkiej mowy.

ks. Kazimierz Gajewski, prof. III-ej klasy mpr.

1) Strasburg, 1613, 1621.

2) Tłomaczył T. Perkowicz. Kalisz, 1759.

3) Schwaan, Ethica stylo scholastico concinnata, Würzburg, 1785 (5-te wydanie).

4) Höll Maksymilian, Elementa mathematica naturalis philosophiae ancillaria. Poznań, 1760.

5) Jan, Widok królestwa polskiego. Poznań. 1763.

6) Roku wydania tego dziełka nie znalazłem.

K L A S A IV.

Geometrya czyli ziemiomierstwa początki: 1) linia prosta jest miarą odległości punktu od punktu; 2) sposób podniesienia lub spuszczenia perpendykularny; 3) napisać kwadrat, mając bok jego dany, toż rektangul, którego długość i szerokość dane; 4) cyrkułu istotę i części jego wyłożyć, toż tryangulu; 5) mimo nieskończonej różności figur, prostemi liniami zamkniętych, można wszystkie mierzyć, dzieląc je na trójkąty; 6) trójkąt jest połową rektangulu, mającego też samą zasadę i wysokość, którą ma tryangul; 7) linia dyagonalna rektangulu dzieli go na dwa równe trójkąty; każdy zaś z tych równa się połowie produktu z onych zasady moltiplikowanej przez wysokość; 8) trójkąty rektanguly mają dwa boki do siebie perpendykularne, które zaś mają też samą wysokość i zasadę, jakoteż mające też samą bazę i między temiż paralelami zamknięte, mają równe rozciągłości; 9) paralelogramy mają za miarę produkt cały z bazy moltiplikowany przez wysokość; 10) poligonów regularnych różność, zdadność i ich perpendykuł pokazać; 11) w przeszkodzie przyrodzonej do wymiaru placu, mając wiadome trzy ściany jakiego trójkąta, uczynić jemu równy; a gdyby nie można zmierzyć jak tylko dwa ze trzech boków trójkąta, sposoby pokazać, którymi determinować równy tryangul pierwszemu; 12) w niemożności zmierzenia tryangulu, jak tylko jeden bok jego, dwa anguly i jedna ściana determinować będą tryangul równy pierwszemu; 13) w wymiarach ziemnych gdy zachodzą przeszkody w obrębie figur, że zachodzi trudność nieprzebyta formowania tryangulów równych przez niedostatek pola równego, formować należy figurę małą podobną we wszystkim figurze placu do wymiaru danego.

Geometrya zbierana z JMP. Clairaut ¹⁾ dyktuje się ojczyznym językiem; daje się w dzień każdy oprócz świąt i rekreacji o godzinie wpół do 4-ej do pół 5-ej popołudniu od ks. Stanisława Jaworskiego.

Logika. Disputatio I-ma de natura, facultatibus et operationibus mentis. 1) Quamvis distinguant non pauci mentem ab animo, reapse tamen mentis iuxta et animi nomine idem intelligimus; hanc vim dari vel ex ipsis operationibus mentis exploratum habemus. 2) Cum voluntas sine intellectu iners sit, nec aliter ab ulla re affici potest, nisi quatenus eam ipsa exhibet cognitio; actibus voluntatis praeire semper aliquam perceptionem necesse est. Jam cum omnis rerum scientia a simplici earum perceptione atque ab ideis originem ducat, ad acquirendam rerum scientiam, naturae idearum, earumque diversitatis notitia non parum confert. 3) Plurimarum rerum, quas percipimus, duplicem nos habere ideam: materialem alteram, alteram intellectualem, facile ostendi potest. Ideae tamen intellectuales non distinguuntur a perceptionibus. 4) Ideis veritas proprie dicta convenire potest; ideis tamen simplicibus falsitas inesse nequit, licet complexae dari possint falsae. 5) Idearum communium debent quoque esse obiecta communia divisa a scholasticis in genus, differentiam, speciem, proprium accidens. Quae divisio universalium an aliquid faciat ad logicam cum iuxta Isagogen Porphyrii, tum iuxta lineam Prae-

¹⁾ Aleksy Klaudivusz, Elements de géometrie. Paryż, 1741.

dicamenti substantiae rev. patris du Trieu, advertendum. 6) Cum logicae munus sit etiam in intelligendis aliorum cogitatis regere mentem, quae vocabulis manifestari solet; cum quoque logica non modo ad discendum, sed et ad docendum comparetur: vocabulorum natura, divisio philosophica, usus et abusus studioso logicae est considerandus.

Disputatio altera. De iudicio, quod etiam secunda mentis operatio nuncupatur. 1) Natura iudicii statuitur in annutu vel abnutu mentis ad convenientiam unius alteri. 2) Iudicium est actus intellectus, non voluntatis. 3) Recte dividit logica propositionem, etiam in mentalem. 4) Veritas propositionis recte statuitur in convenientia praedicati cum subiecto, huiusque veritatis varia est divisio. 5) Proprietates iudicii et propositionis sunt: evidentia varia et varia item certitudo. 6) Intellectus tunc, quando illi solummodo convenientia vel disconvenientia attributi subiecto proponitur, non pendet a voluntate quoad speciem iudicii; in omnibus vero iudiciis pendet a voluntate quoad exercitium iudicii.

Auditores logicae iidem, qui iuris naturalis et facultatis oratoriae. Explicantur institutiones logicae adm. rev. patris Joannis Ivancsisc, philosophiae doctoris, tum excerptae brevius dictantur horis matutinis a media 10-ma ad 11-am a

patre Stanislao Jaworski prof. logicae mpr.

K L A S A V.

Fizyka. O ciele w powszechności i jego zjawiskach. 1) Ciałem nazywamy to wszystko, co się z części składa i pod którykolwiek zmysł podpadając przezeń rozeznane, gdyż przez te tylko poznawane bywa. 2) Dzielić się zwykły ciała na gęste i rzadkie. Pierwszem zowiem, które acz co do wielkości wyrównywa rzadkiemu, przecież więcej cięży. Już rzadkiem jest to, które od innego równie wielkiego mniej waży, np. złoto gęstem, drewno rzadkiem będzie. 3) Dzieli się na stałe, płynące; stałe na twarde, miękkie, sprężyste. Stałego są cząstki mocno spojone. Płynnego za małym przyciśnięciem rozdzielają się, a dzieląc mieszają się. Twardem jest, którego zewnętrzna figura albo kształt z trudnością zmienić się może. Miękkie, przeciwnie, którego kształt zwierchni łatwo odmienić potrafiemy etc. Sprężystem to się mniema, które ścisnąć, zgiać, skrzywić można: lecz za siły umknięciem do pierwszego wraca się stanu, albo zupełnego, albo niezupełnego. Gdy do zupełnego doskonale sprężystem, gdy do niezupełnego niedoskonale sprężystem twierdzimy etc. 4) Dwojaki są ciał własności: powszechne i szczególne; powszechne, które wszystkim,— szczególne, które niektórym służą. Między pierwszymi liczymy rozciągłość figury, nieprzenikliwość etc.; między drugimi przezroczystość, zapach etc. i przeciwnie. 5) Ciał rozciągłość et extensio wiadoma z istoty ciała, które, z części będąc złożone, być musi rozciągłe. Rozciągłość dwojaka się uważa: to jest, jeżeli rzeczywiście części są złożone będzie fizyczna; jeżeli je myślą tylko łączemy, będzie matematyczna. Ostatniej trójaki rodzaj. Długość bez grubości i szerokości albo linia. Długość i szerokość bez grubości, to jest wierzch. Długość, szerokość z grubością razem etc. 6) Ciała fizyczne można dzielić, okazują to codzienne doświadczenia. Lecz czy ten podział ma granice, czyli

nie? Przywiódlszy obojej strony krótko przyczyny nadto czasu mającym ta się zostawuje praca. 7) Kształt albo figura jawna jest w ciałach, gdyż wszystkie są określone, są pewnej wielkości, toć mają wierzchy, któremi się kończą, zatem ich różne ułożenie zowie się kształtem, figurą etc. 8) Ciało każde, zastępując miejsce i nie dopuszczając, aby inne tegoż czasu na temże było miejscu, ma własność nieprzenikliwości. Ta powszechna — stałym, lecz i płynącym na niej nie zbywa, jako, gdy napojów dotykając się czujemy, iż się opierają. W powietrzu też się znajduje. 9) Z tej przyczyny wynaleziony sposób szukania rzeczy w wodzie sposobem dzwona ołowianego, który wynalazł Szkot, nazwiskiem Synkler etc. 10) Ciała mają pory, jako widzimy, że przez cienkie deski drewniane światło widzieć się daje. Te są przyczyną, że jaja wysychają, które pozatykane długo są pełne etc. 11) Można też pory uważać, jakoby złożone z warstw siłom podobnych, które, jeżeli są wprost położone, masa będzie przezroczysta; jeżeli część jednej zachodzi na drugą, mieć przezroczysto się nie mogą. Też pory powiększone być mogą bez przydania materyi i zmniejszone. Przykład w gąbce ściśnionej i sobie zostawionej etc. 12) Jeszcze ciała mają własność oporu, która je w biegu albo spoczynku zachowuje. Tenże opór jest przeciwną stroną mocy ruszający. Oporu skutki okazuje latanie ptastwa, ślizganie się po lodzie etc.

O atrakcyi. 1) Atrakcyja albo przyciąganie się wzajemne jest, gdy się ciała do siebie zbliżają bez widocznej zewnętrznej przyczyny. Przykład w dwóch kroplach merkuryuszu na papierze położonych, a do siebie zbliżonych, w jedną spływających. 2) Ciała stałe różnie się wzajemnie trzymają z oświadczenia Muszembroka etc. Też własność mają płynne. Przykład wyżej położony merkuryuszu. Atoli nie schodzi na tej własności ciałom stałym, względem płynnych. 3) Według Newtonianów największy skutek atrakcyi jest ciężkość ciał wszystkich. Skąd pochodzi, że ciała im dalsze są od środka ziemi, tem lżejsze znalezione, im bliższe onegoż, cięższe uznane. Doświadczyli tego Rycher, de la Condamine, Bouguer, Maupertuis pionami.

O biegu. 1) Bieg jest odmiana miejsca. 2) Wystawienie biegu w myśli cztery rzeczy zamyka: moc ruszającą, ciało ruszone, długość drogi przebieżonej od ciała, czas, w którym ją przebiega. Bieg wielorako się dzieli: a) gdy jedna siła rusza, jest pojedynczy; jeżeli kilka sił jedno rusza ciało, jest złożony; b) bieg jednostajny, gdy ciało w jednym czasie równie jedne drogi przebiega; c) odmienny bieg jest dwojaki, to jest, gdy długości dróg zawsze równo się powiększają, albo zmniejszają. Pierwszy zowiem jednostajnie przyspieszony, drugi jednostajnie spóźniony. 3) W biegu jednostajnym pojedynczym uważa się długość drogi przebieżonej i czas, w którym jest przebieżona. Stąd wiemy prędkość, z którą ciało biegło etc., zaczem znajdujemy długość drogi, czas przez prędkość rozmnażając etc. 4) Skąd wynika, że, wiedząc długość drogi i czas biegu, łatwo znaleźć prędkość, dzieląc długość drogi przez czas etc. I znowu, wiedząc długość drogi i chyżość, łatwo znaleźć czas, dzieląc przez chyżość drogi długość. 5) Tu się jeszcze uważają dwa ciała biegnące trojako: a) w równych czasach, ale z różną prędkością; b) z równą prędkością, ale w czasach nierównych; c) z nierówną prędkością, ale i w czasach nierównych. Jeżeli ciała biegną pierwszym sposobem drogi długości tak się mają do siebie, jak prędkości. Jeżeli drugim,

długości dróg będą, jak czasy. Gdy trzecim, długości dróg będą jak produkty z czasów i prędkości etc. 6) Przytrafia się bieg złożony, to jest, gdy dwie lub więcej sił ciało ruszają. Też siły położenie trojakić mieć mogą względem ciała: a) w jedną je stronę pędząc, b) w przeciwne ciele, c) gdy pchają do różnych punktów, ale niecale sobie przeciwne. 7) W pierwszym położeniu sił bieg np. kuli jest równy chyżościom razem wziętym od pchnięcia i stoku udzielonym. W drugim położeniu siły przeciwne albo są równe, albo nie; jeżeli równe, ciało spoczywa; jeżeli nierówne, przemagająca i ciało, i drugą siłę w swą stronę porusza, ale z taką trudnością, z jakąby poruszyła ciało równe i sile zatrzymującej, i ciału zatrzymanemu. Jeżeli uważem siły w trzecim położeniu względem ciała, wtenczas ciało ani za pierwszą, ani za drugą, lecz średnią drogą idzie. 8) Skutki ciał zawisły od prędkości masy. 9) Ponieważ wielkość skutków od ciał pochodzących zawisła od pełności i chyżości, te w ciele uważane składają dzielność, albo moc. Więc dwóch ciał dzielność będzie też sama, jeżeli, zmultiplikowawszy prędkość przez masę, produkty są równe. Są zaś równe, jeżeli jednego ciała albo masa, albo prędkość jest na wspak do masy albo prędkości drugiego. 10) W biegu jednostajnie przyśpieszonym pokazuje się, iż w nim prędkości tak się powiększają, jak czasy etc. 11) Tę własność biegu uważają się: a) gdy ciało bieży w różnych czasach; b) uważamy, jak długo drogę ubiega w każdej np. sekundzie, z osobną wziętej. Jeżeli ciało w różnych czasach spada, bieg jednostajnie przyspieszając, drogi długości mają się do siebie, jak kwadraty z czasów: to jest, jak 1, 4, 9, 16 etc. 12) Drog długości w czasach osobnych, a tych małych, mają się do siebie w proporcji liczb nieparzystych. Tej prawdy pierwszej doświadczył Galileusz, Mariotte, Hugueniusz, Newton. Długości dróg mają się też, jak kwadraty z prędkości. Czasy zaś w tymże biegu będą się miały do siebie, jak liczby początkowe dróg długości. 13) Powtóre, też czasy mają się do siebie, jak liczby początkowe wysokości, z których ciała spadają. 14) Gdy zaś w tym biegu prędkości tak się powiększają, jak czasy, zatem prędkości tak się będą miały do siebie, jak liczby początkowe wysokości. O tym to się tak okazuje, jak się okazuje, mówiąc o czasach. Słowem podane wszystko o biegu aż do statyki, która jest pod piórem. Jeżeli co się zda opóźnionego, nie dostarczenie rychłe książek winno. Dawać się będzie według przepisu hydrostatyka, hydraulika w drugim półroczu. Na początku zaś dawały się przedniejsze części metafizyki. Używa się do tego książek ks. Redhamera ¹⁾, ks. Rogalińskiego ²⁾, ks. Osińskiego ³⁾ Scholarum Piarum. Daje się rano godzin dwie, trzecia pozwala się logice; po obiedzie godzinę, druga się pozwala geometryi. Daje się jeszcze lekcyja z Seneki de Quaestionibus naturalibus.

W tem półroczu było popisów sześć.

ks. Franciszek Krosnowski, profesor fizyki.

¹⁾ Józef, *Philosophia naturalis pars I seu physica naturalis ad usum scholarum*, Warszawa, 1761.

²⁾ Józef, *Doświadczenia skutków rzeczy pod zmysły podpadających*. Poznań, 1764—1767.

³⁾ Józef Herman, *Fizyka doświadczeniami stwierdzona*. Warszawa, 1777.

K L A S A VI.

Prawo natury i narodów. Prawem przyrodzonym nazywamy to wszystko, cokolwiek rozum poznaniem rzeczy od Boga nadany ludziom przepisuje dla pewniejszego i łatwiejszego doprowadzenia ich do końca, jaki sobie zakładają i zakładają, to jest, do prawdziwego uszczęśliwienia. Aby poznać, iż prawo to może i powinno być prawidłem, prowadzącem człowieka do jego końca, trzeba nam uważać człowieka ze wszystkimi siłami i przymiotami jego duszy, a tak ukazać w nim zdolność do prostowania jego tem prawem i konieczną tego prawa potrzebę do uszczęśliwienia. Trzeba dalej uważać wielorakie stany człowieka, jakie są: stan pierwotny względem Boga, społeczności, osobności, rodziny, cywilny, pokoju, wojny etc. Żyć człowiekowi dobrze i szczęśliwie w jakimkolwiek stanie bez prawidła niepodobno. Dobro i uszczęśliwienie człowieka, chociaż doczesne, jest zawsze Bóg, dla którego samego i przez wzgląd na którego samego, używa on spokojnie stworzenia. Rozum jest pierwszym prawidłem do dostąpienia szczęśliwości. Abyśmy zaś onej nie chybili, daję on nam niezawodne do tego reguły: 1) Każę nam się pilnie przypatrywać naturze dobrego i złego. 2) Uczy, że prawdziwe uszczęśliwienie człowieka pochodzić nie może z rzeczy przeciwnych jego naturze i stanowi. 3) Nakazuje znosić z sobą rzeczy obecne i przyszłe. 4) Nie szukać takiego dobra, z którego większe zło wyniknąć ma etc. To wszystko i co dalej do nauki prawa natury i narodów należy, dyktowane było. Używane były książki: O początkach prawa natury przez Młockiego¹⁾, tłumaczona etyka Schwaan'a. Uczenie tej nauki trwało przez trzy ćwierci godziny codziennie, tak zrana, jako i po południu.

Retoryka i poetyka. Dawane były nauki o krasomowstwie z Kwintyliana, De Colonia²⁾, Konarskiego³⁾.

Autorowie. Uczono się w tej klasie mów Cycerona za Roseyuszem, za Milonem, za prawem Manliusza, przeciw Katylinie; mów różnych z historii Liwiusza, Salustyusza, Kurcyusza z ukazywaniem rozporządzenia mowy, mocy dowodów, żywości afektów, okrasy słów, powagi zdań, z zastanawianiem się i pilniejszą uwagą miejsc moralnych i politycznych. Z poetów czytano Wirgiliusza, Horacyusza, Kochanowskiego etc.

Kompozycje. Bywały trzy lub cztery razy w tydzień, z tych i innych argumentów: Wiek młody do nabywania cnoty najsposobniejszy. Szczęścia pomiarkowanie i ostrożnie używać mamy. Osierociona po rodzicach młodość potrzebuje jako największej czułości opiekunów. Pożyteczne jest zwiedzanie cudzych krajów, a w jaki sposób ma być odprawione. Jak wielkie mamy pobudki do miłości ojczyzny. W uszanowaniu zwierzchności i posłuszeństwie prawom najistotniejszy interes naszego dobra upatrywać

¹⁾ Tadeusz, Dowód z początków prawa przyrodzonego. Warszawa, 1766.

²⁾ Dominik, De arte rhetorica. Lublin, Wilno, 1770.

³⁾ Stanisława, De emendandis eloquentiae vitis. Warszawa, 1741.

mamy. Dobroczynność im do więcej się ludzi rozciąga, tem większą nam chwałę przynosi. Listy z responsami w różnych materyach.

ks. *Tadeusz Prokopowicz, profesor prawa i retoryki.*

Marzec 1780.

K L A S A I.

Nauka chrześcijańska. Bywa w kościele i w szkole co sobota pół godziny. Używa się katechizmu w szkole ks. Woykowskiego. O stworzeniu od Boga wszystkich rzeczy widomych i niewidomych. O końcu człowieka. O tajemnicy Trójcy Przenajświętszej. Używa się książki duchownej w szkole rano ks. Jana Crasseta, to jest „Uwagi chrześcijańskie“, stosujące się do wszystkich niedziel ewangelii.

Nauka moralna z wypisów. O powinnościach dzieci ku rodzicom: że trzeba kochać rodziców, słuchać rodziców, czcić rodziców etc.

Gramatyka. R o z d z i a ł I. O wymawianiu łaciny na wzór polszczyzny. O fundamentach gramatyki. R o z d z i a ł II. Rozebranie mowy na osiem części z przykładami. R o z d z i a ł III. O nieodmiennych częściach mowy z rozebraniem i objaśnieniem przykładami każdej z osobna części i t. d. Koniugacye łacińskie po południu. Ortografia w polskim języku zachowuje się podług reguł gramatyki, na tę klasę wydanej. Używa się gramatyki ks. Onufrego Kopczyńskiego.

Arytmetyka. Daje się w dni rekreacyjne pół godziny. O poznawaniu waloru liczb, czyli o liczeniu. O dodawaniu liczb. Daje się z aplikacją do rzeczy, wiadomych uczniom.

Historya. Dzieje święte. O rozmierzeniu czasu czyli chronologii. Co znaczy to słowo „chronologia“? Jak się dzieli cały przeciąg czasów od stworzenia świata aż do naszych czasów? Wiele lat zamyka w sobie przeciąg czasu w chronologii starej i nowiej i t. d. Część I. Od roku pierwszego świata aż do roku 1656. Część II. Od potopu świata w roku 1656 aż do narodzenia Abrahama w roku 2039. Używa się książki ks. Buffiera pod tytułem „Sposób łatwy nauczania i pamiętania dziejów powszechnych“. Dyktuje się w dni rekreacyjne, a daje się codziennie pół godziny.

Kompozycye domowe. Tłumaczą się z dziejów świętych łatwiejsze i przedniejsze kawałki.

Kompozycye szkolne. O nieszczęśliwej śmierci Baltazara z przydanemi moralnemi uwagami nad tym przykładem.

Sentencye moralne. Epiktesa filozofa: O stateczności przyjaźni. O obcowaniu. O bogactwach i szczęśliwości i t. d. Kompozycye takie bywają na tydzień trzy razy.

Autorowie klasyczni. Z Korneliusza Neposa: życie Pomponiusza Attyka z przekładaniem z łacińskiego na ojczysty język. Bajeczki Fedra: O wilku i baranie; o żabach, proszących króla; o suce szczennej i t. p.

Popisów w tej szkole w półroczu odprawiło się generalniejszych 2, okrom powszednich.

Profesor klasy I-ej ks. Stanisław Delerdt mp.

K L A S A II.

Nauka chrześcijańska. Bywa w kościele i w szkole co sobota pół godziny. Używa się katechizmu misyonarskiego polskiego. Używa się książki duchownej rano ks. Hewenesa pod tytułem „Flores quotidiani“¹⁾. Nauka moralna z wypisów: o powinnościach wzajemnych między uczniem a nauczycielem, że uczniowie kochać powinni nauczycieli swoich. Potwierdza się, zdaniem najprzód Quintiliani, potem przykładem syna Cycerona, Pytagori, Seneki i t. d.

Gramatyka Caput X. De communi omnium verborum constructione. Praeceptum 1. De statu in loco, sive de interrogatione „ubi?“ Praeceptum 2. De motu ad locum, sive de interrogatione „quo?“ Praeceptum 3. De motu e loco sive de interrogationibus „unde“ vel „qua?“ etc. usque ad caput XIII. Używa się gramatyki ks. Alwara. Tu nauka daje się co dzień pół godziny.

Arytmetyka. Daje się w dni rekreacyjne pół godziny. O numeracyi, addycyi, subtrakcyi. Daje się z aplikacją do rzeczy uczniom wiadomych.

Historia i geografia. Dzieje święte. Część 3-cia: od narodzenia Abrahama w r. 2039 aż do śmierci Mojżesza i rządu sędziów w r. 2584. Część 4-ta: od początku sędziów izraelskich w r. 2584 aż do panowania królów w r. 2962. Używa się książki ks. Buffiera. Do geografii używa się książki ks. Sebastjana Starorypińskiego²⁾. Dyktuje się w dni rekreacyjne, a daje się codzień pół godziny.

Kompozycje domowe. Tłomaczą się dzieje święte.

Kompozycje szkolne. O dziełach wojennych Hannibala z przystosowaniem do reguł ks. Alwara, przekładania z polskiego na łaciński język i t. d.

Autorowie klasyczni. Życia Arystydesa i Cymona z przekładaniem z łacińskiego na ojczysty język. Bajeczki Fedra: Aesopus et petulans, Homo et asinus, Naufragium Simonidis. etc.

Popisów w tej odprawiło się szkole w półroczu generalniejszych 2, oprócz partykularniejszych.

Profesor klasy II-ej ks. Franciszek Heppner mp.

¹⁾ Gabriel Hevenes, Flores quotidiani sive sanctorum castitatis amantium exempla. Brunsberga, 1721; Sandomierz b. r. i 1741.

²⁾ Podręcznik geografii tego autora jest nieznanym.

K L A S A III.

Nauka chrześcijańska. Bywa w tej klasie czytana na zaczęciu każdej rannej szkoły z powtórzeniem od uczniów onejże. Używa się do nauki książek tych samych, co i lat dawniejszych: ks. Franciszka Nepeu z napisem: „Myśli albo refleksye chrześcijańskie“.

Nauka moralna. Bywała w tej klasie dni niektórych dyktowana, jako jest szkodliwe podchlebstwo, a jak potrzebna i użyteczna sprawiedliwość. Ta nauka różnemi się objaśnia dla uczniów przykładami. Używa się książki łacińskiej do nauki z napisem „Documenta moralis doctrinae e variis auctoribus depromta¹⁾).

Gramatyka. ks. Alwara używana bywa w tej klasie dnia każdego tak zrana, jako i po obiedzie, z której się uczniowie reguł wyższych, do lepszej łaciny potrzebniejszych uczą. Według tych reguł bywają czynione w szkole kompozycye.

Arytmetyka. Bywają w tej klasie uczniom pokazywane rachunki w przykładach praktycznych. Ta nauka daje się dni niektórych w tygodniu według reguł arytmetycznych, podanych w książce z napisem „Arytmetyka dla szkół narodowych“.

Historia. Bywa jeszcze dyktowana uczniom o królach i książętach polskich z książki ks. Jana Bielskiego.

Geografia. O państwach moskiewskim i francuskim. Ta nauka dyktuje się z książki pod napisem „Geografia powszechna czasów terażniejszych“.

Tłumaczenie: z Korneliusza Neposa—życia niektórych hetmanów greckich, z Fedra—potrzebniejszych bajek, z Cyserona—, „De officiis“.

Kompozycye. Z polskiego na język łaciński—życia królów i książąt polskich; z łacińskiego zaś na polski potrzebne i pożyteczne przykłady uczniom tej klasy przekładane bywają. Kompozycye już w szkole, jak się wyżej wspomniało, już w stancyach zwyczajnie się odprawują.

Kaz. Gajewski, profesor klasy III-ej.

K L A S A IV.

Nauka chrześcijańska. Dawana bywa w tej klasie codziennie blisko przez pół godziny zrana; zażywa się do niej książki ks. Nadazego²⁾ jezuitę; w kościele zaś bywa co niedziela i co święto.

Historia o bogach niebieskich dyktowana bywa 3 razy w tydzień z książki ks. Franciszka Pomeja³⁾ Societatis Jesu.

1) W Polsce taka książka drukowana nie była.

2) Jan, Refleksyi albo myśli chrześcijańskich na cały rok rozłożenie. Kalisz, 1759.

3) Pomey, Pantheum mithicum albo bajeczna bogów historia, tł. P. Woyna. Warszawa, 1768.

Praecepta poetica dawane bywają codziennie z ks. Józefa Juwencyusza ¹⁾. Regułą zaś de quantitate syllabarum uczą się uczniowie z książki ks. Alwara Societatis Jesu.

Autorowie łacińscy. Tłumaczyło się książkę 1-ą i 2-ą Wirgiliusza o Eneaszu Trojańskim. Z Horacyusza wykladały się niektóre ody wierszem polskim. Z Cycerona tłumaczyło się książkę 1-szą „o powinnościach“

Exercitia domowe. Krom w różnych materyach epigramatów pisali uczniowie w tej klasie wiersz polski i łaciński na pochwałę św. Stanisława Kostki, przychodzącego Polakom na pomoc pod Chocimem. Soluta zaś oratione następujące materye z polskiego na łaciński przenosili język: zachęcenie młodzi szkolnej do nauk; upomnienie o pamięć na wszędzie przytomnego Boga; mowa krótka o śmierci, jako się każdy spodziewać, tak się na nią pilnie gotować powinien; wzorem Kuryusza, rzymskiego konsula, nie chwalebniejszego, jako na mierności przestawać; o niestateczności szczęścia ludzkiego, które umiarkowanym zawsze umysłem znosić należy; zachęcenie do cnoty, i inne w różnych materyach dawane były.

ks. Kaz. Koniczewski, profesor klasy IV-ej.

K L A S A V.

W tej klasie dyktowana była logica ks. Ivansisca ²⁾, Societatis Jesu, i początki algebry z ks. Hölla, Societatis Jesu.

ks. Paweł Krąkowski, profesor klasy V-ej.

Marzec 1781.

K L A S A I.

Nauka chrześcijańska Bywa w szkole co sobota przez pół godziny, jako to: o końcu człowieka, o modlitwie Pańskiej, o sakramencie pokuty świętej. Używa się katechizmu imć ks. Jana Woykowskiego; książki duchownej pod tytułem „Pietas quotidiana“ ³⁾ co dzień rano przez kwadrans.

Nauka moralna łacińska. O powinnościach dzieci ku rodzicom. Winne są dzieci rodzicom miłość, uszanowanie i posłuszeństwo. Należy się rodzicom od dzieci wdzięczność za świadczone dobrodziejstwa. Winne są dzieci także uszanowanie sędziwym: przykłady na to wzięto się z wypisów na klasę pierwszą wydanych. Ta nauka daje się rano.

¹⁾ De ratione discendi et docendi. Florentiae, 1703; Varsoviae, s. a.

²⁾ Institutiones metaphysicae. Tyrnaviae, 1763; Kalisz, 1769.

³⁾ Pietas quotidiana erga divinissimum humani generis redemptorem Jesum Crucifixum. Sandomiriae, 1740.

Nauka moralna polska. Co poznajemy przez naukę moralną? Jakie potrzeby mają dzieci? w czym się nie obejdą bez pomocy? Co się dzieciom należy od rodziców? i co wzajemnie rodzicom swoim powinny dzieci? i t. d. Ta nauka daje się codzień przez kwadrans po południu z wypisów od Prześwietnej Komisji przysłanych.

Gramatyka. Koniugacye łacińskie wraz z formą polską dają się codzień rano przez kwadrans. Deklinacye łacińskie i polskie dają się codzień przez kwadrans po południu. Używa się gramatyki ks. Onufrego Kopczyńskiego ¹⁾, na tę klasę wydanej.

Arytmetyka. Dawana bywa w dni rekreacyjne przez godzinę w materjach uczniom wiadomych. Używa się książki pana L'Huillier ²⁾.

Historya. Dzieje święte od stworzenia świata aż do rządu królów izraelskich. Używa się książki ks. Buffiera. Daje się codzień rano i po południu przez kwadrans.

Geografia. Dawana bywa dwa razy w tydzień. O samych początkach geografii: co jest geografia? które są części ziemi? jaka różnica wód? które są granice Europy? wiele jest narodów w Europie? jaki rząd w każdym narodzie? które są miasta stołeczne monarchów europejskich? i t. d.

Kompozycye szkolne. O cnocie sprawiedliwości. O cnocie cierpliwości. O pilności i t. d. z polskiego na łaciński język.

Kompozycye domowe: o powinnościach z księgi pierwszej i drugiej Cycerona. Kompozycye szkolne bywają na tydzień dwa razy, domowe trzy razy.

Autorowie klasyczni. Korneliusz Nepos: życia wodzów greckich z tego autora wyjęte i uczniom na ojczysty język przetłumaczone są następujące: życie Cymona, życie Arystydesa, życie Milecyadesa. Bajeczki Fedra z wypisów i inne.

ks. Stanisław Delerd, prof. klasy I-ej.

K L A S A II.

Nauka chrześcijańska. Bywa w szkole co sobota przez pół godziny. Używa się katechizmu rzymskiego.

Nauka moralna łacińska: o powinnościach wzajemnych między uczniem i nauczycielem, o powinnościach wzajemnych między sługą i panem. Ta nauka daje codzień rano z tłumaczeniem z łacińskiego na polski język.

Nauka moralna polska: czego potrzebuje uczeń od nauczyciela? co jemu wzajemnie powinien uczeń? jak się sprawuje uczeń pełniący swą powinność? Ta nauka daje się codzień po południu z wypisów od Prześwietnej Komisji przysłanych.

Gramatyka. O rodzajach imion polskich i łacińskich etc. od rozdziału I aż do rozdziału V. Ta nauka daje się codzień rano i po południu. Używa się gramatyki ks. Onufrego Kopczyńskiego na tę klasę wydanej.

¹⁾ Gramatyka dla szkół rządowych. Warszawa, 1778.

²⁾ Arytmetyka dla szkół narodowych, tł. ks. A. Gawroński. Warszawa, 1778.

Arytmetyka, Geografia i Język niemiecki. Dni wtorkowych i czwartkowych bywają w tej klasie uczniom pokazywane rachunki. Do tej nauki używa się arytmetyki ks. Patrycego Skaradkiewicza ¹⁾. W tychże dniach język niemiecki z gramatyki p. Marquarta ²⁾. Oraz geografia ks. Wyrwicza z pokazywaniem na mapach.

Historia. Dzieje świeckie od części I aż do X. Ta nauka dyktowana uczniom z książki ks. Buffiera z tomu II.

Kompozycje. Czynione bywają od uczniów w różnych materyach tak z łacińskiego na polski, jak z polskiego na łaciński. Kompozycje szkolne bywają na tydzień dwa razy. Domowe zaś trzy razy.

Autorowie klasyczni. Korneliusz Nepos: życie Temistoklesa. Cyclerona z ksiąg Ad familiares. Bajeczki Fedra—uczniom na ojczysty język przetłumaczone.

Thad. Schönsee, profesor klasy II-ej.

K L A S A III.

Nauka chrześcijańska bywa w tej klasie czytana na zaczęciu każdej szkoły rannej z powtórzeniem od uczniów onejże. Używa się do tej nauki książek tych samych, co i roku przeszłego: ks. Franciszka Nepeu z napisem: „Myśli albo refleksye chrześcijańskie“.

Nauka moralna. Bywała naprzód dawana w tej klasie o powinnościach dzieci względem rodziców i obowiązkach, w prawdziwej przyjaźni zachodzących; w dalszym zaś czasie tłumaczona była z wypisów na klasę III o przystojnem obcowaniu i pożyciu jednego z drugim.

Gramatyka ks. Alwara używana była w tej klasie, jako i lat dawniejszych, tak podczas rannej, jako i poobiedniej szkoły. Według reguł tej gramatyki uczniowie czynią w szkole kompozycje.

Arytmetyka. Dni wtorkowych i czwartkowych bywają w tej klasie uczniom pokazywane rachunki w przykładach praktycznych. Do tej nauki używa się książki z napisem: „Arytmetyka dla szkół narodowych“.

Historia. Taż się sama kontynuuje, co i lat przeszłych: o królach i książętach polskich z książki ks. Jana Bielskiego.

Geografia. O Europie według podziału onejże politycznego. Ta nauka dyktowana uczniom z książki pod napisem: „Geografia powszechna czasów terażniejszych“.

Tłumaczenie bywało z wypisów na klasę III nauki moralnej, jak się wyżej wspomniało, o przystojnem obcowaniu i pożyciu jednego z drugim, życia walecznego hetmana Epaminondy, księgi II Wirgiliusza o Ziemiaństwie, księgi XI Kolumelli o ogrodach i jarzynach, i niektórych listów z tychże wypisów.

¹⁾ Arytmetyka czyli nauka o rachunkach sposobem łatwym i do wyższej matematyki reguł zastosowanym. Warszawa, 1766, 1769, 1771. Obok na marginesie inną ręką uwaga: „NB. Czemu nie arytmetyka elementarna Komisji?“

²⁾ Joachim Markwart, Gramatyka niemiecka. Warszawa, 1779.

Kompozycje bywają czynione od uczniów tej klasy w różnych materjach i przykładach tak z polskiego na łaciński, jako też z łacińskiego na polski język. Kompozycje, jako dawniej, zwyczajnie się w szkole i w stacjach odprawują.

ks. Kazimierz Gajewski, prof. III-ej klasy mp.

K L A S A IV.

Nauka chrześcijańska bywa codzien w szkole przez pół godziny zrana. Używa się do niej książki duchownej ks. Ja. Chapuis ¹⁾, Soc. Jesu.

Praecepta poetica. Ad cognoscendam quantitatem syllabarum używa się gramatyki ks. Emanuela Alwara S. J. De modo autem conficiendorum variorum poematum traduntur Institutiones poeticae P. Josephi Juvencii S. J.

Mitologia albo bajeczna bogów pogańskich historia od ks. Franciszka Pomeia Soc. Jes. ułożona, a przez ks. Piusa Woynę na polski język przełożona. Z tej historii część I o bogach niebieskich w poniedziałek, środe i piątek dawana była.

Kompozycje dawane były w różnych materjach moralnych soluta et ligata oratione. Elegie niektóre Owidyusza i ody Horacyusza tłumaczyły się ojczystym językiem. Też ody Horacyusza przekładali uczniowie po łacinie periphrastice carmine heroico—vel elegiaco.

Autorowie klasyczni. Książka 6 Wirgiliusza o Eneasz Trojańskim. Pasterki niektóre tegoż autora. Elegie Owidyusza niektóre ex libris Tristium. Horacyusza niektóre ody, zwłaszcza ściągające się do zaszczeplenia dobrych obyczajów. Marcialisa niektóre także epigramata. Popisy miesięczne odprawiają się.

ks. Kazimierz Konieczewski, prof. klasy IV-ej.

K L A S A V.

Logica. Explanabatur ex patre Iwanescis cum propositionibus sive conclusionibus brevissimis.

Algebrae principia dabantur ex de la Caille ²⁾.

ks. Paweł Krakowski profesor.

K L A S A IV.

Fizyka. Uczniom VI klasy dyktowało się i tłumaczyło fizykę księdza Ignacego Montiero, Societatis Jesu ³⁾, w poniedziałki, środy i piątki przez dwie godziny. Zaczynającym dawało się fizykę powszechną; wyłożyło im się, co to jest ciało, około którego bawi się fizyka. Jaki podział własności

¹⁾ Jan, Panis quotidianus animae sive meditationes in singulos anni dies. Augustae, 1754.

²⁾ Lectiones elementares algebrae et geometriae in latinum traductae a Carlo Scherfer. Wilna, 1773.

³⁾ Tytuł jego książki nie mogłem się doszukać.

ciał. Na czem istotę ciała zakłada Kartezjusz. Czy jego zdanie utrzymać się może, które odrzuciwszy, wyłożyło się, na czem podobniej do prawdy zasada się natura i istota ciała. Dalej pokazało się, że się ciała w samej rzeczy znajdują. Potem postąpiło się do ciał naturalnych i pokazało się, wielorakie są, które są ich początki, który najpospolitszy podział początku, co są początki metafizyczne, co fizyczne, co mechaniczne. Jakie zdania filozofów o przerzeczonych początkach Sokratesa, Platona, Pitagory, Arystotelesa i innych perypatetyków, Kartezjusza, Gassenda etc. Na czem zawisła natura materji pierwszej, po fizycznemu uważanej. Dalej uważało, się czy w człowieku krom materji jest inny, duchowny początek. Co jest tworzenie, co zniszczenie, co rodzenie. Czy w rzeczach materialnych nieżyjących jest forma różniąca się istotnie od materji etc. Drudzy zaś dawniejsi kończyli traktat o ziemi. Traktowało się o tem, co się po fizycznemu mówić może względem powierzchni ziemi. O początku gór i wysokości ich. Jakie zadanie o początku ziemi Burriela, Woodwarda, Witsona i innych. Zbijało się ich mniemania i wyłożyło się prawdziwe w tej mierze zdanie. Co są zwłoki ryb i innych rzeczy, które się po różnych miejscach w kamienie obrócone znajdują. Co za przyczyny tego obrócenia się ich w kamienie. Co sądzić o zdaniu filozofów, trzymających, że góry wkrótce po początku świata mocą ognia śródziemnego z morza się wydobyły. Co sądzić o zdaniu filozofów, trzymających, że się morze przenosi od krajów do krajów etc. Traktowało się o powszechności potopu, o którym niektórzy wątpliwość wnoszą i zbijało się ich zarzut. Wyłożyło się, jakim sposobem wody podczas powszechnego potopu całą okryły ziemię. Traktowało się o kolorze czarnym murzynów, skąd jest, zbijając fałszywe zdanie praeadamitów, twierdzących, że nie od jednego Adama, ale od dwóch pochodzą ludzie: bieli od białego, czarni od czarnego etc.

Geometrya. Tłomaczyło się także wszystkim w soboty przez godzinę geometryę p. Clairaut. Co jest geometrya, jak się dzieli, co linia, co płaszczyzna, co ciało; co linia prosta; jak podnieść albo spuścić linię perpendykularną; jak podzielić dokładnie linię prostą na dwie równe części; co jest rektangul, kwadrat; jak rektanguly rysować; jak płaszczyzny ich mierzyć; co jest tryangul rektangularny; jak zmierzyć płaszczyznę jakiegokolwiek tryangulu rektangularnego; jak jakikolwiek tryangul nierektangularny na dwa mniejsze rektangularne zredukować; co jest poligon; jak poligony rysować; jak płaszczyzny ich mierzyć; jak dociec płaszczyzny figury, w której środku jest przeszkoda, naprzykład: las, jezioro etc.; na czem zawisło podobieństwo figur; jak się mają względem siebie rozciągłości figur podobnych etc.

Algebra. Uczyli się także wszyscy w soboty początków algebry ks. Mako ¹⁾ S. J. Co jest algebra; co ilkość algebraiczna; jak się ilkości algebraiczne wyrażają; wieloraka jest ilkość algebraiczna; jakie znaki zachodzą w algebrze; co ilkość nieskładana, co składana; wielorako się liczby do liter

¹⁾ Paweł, Compendiaria physicae institutio. Wiedeń, 1762.

przydają; jak się robi addycya, subtrakcya, moltiplicacya, dywizya tak w liczbach całych, jako i w łamanych?

Egzamina miesięczne się odprawowały.

ks. Jan Konitzer, profesor mpr.

K L A S A VII.

Z prawa natury dla uczniów roku pierwszego dawane były lekcy: o naturze człowieka; jak się on ma względem prawa; o rozumie i co do niego należy; o ustawach, panowaniu i poddaństwie; o końcu praw tak względem pana, jak względem poddanych etc. Dla uczniów dawniej w tej klasie będących: o nieśmiertelności duszy, o religii naturalnej i objawionej. Używało się do tego książki Młockiego ¹⁾ tłumaczonej i Storchenau ²⁾.

Prawidła wymowy. O częściach sztuki krasomówskiej: wynalezieniu, ułożeniu, wymowie i mówieniu dawane były lekcy z ksiąg Kwintyliana, a krótszego zbioru teje nauki uczono się na pamięć z książki de Colonia.

Autorowie klasyczni. Mów Cyncerona następujących uczono się z uwagami nad ułożeniem, mocą dowodów i wszystką wymowy okrasą: pro Archia, pro Milone, in Pisonem, pro Dejotaro etc.

Cwiczenia krasomówskie. Narracye w materji o miłości ojczyzny, o Attyliusz Regulusie, Nehemiaszu etc. Amplifikacye w różnych materjach. Mowy o szkołach publicznych. Na pochwałę Cyncerona dla ojczyzny z ojczyzny na wygnanie idącego. Winszująca temuż powrotu. O miernem używaniu rozrywek i uciech. O strzeżeniu się swarów i zwad. O czytaniu ksiąg dobrych, a strzeżeniu się złych.

Zwykle miesięczne egzamina bywały i półroczni jeden.

ks. Tadeusz Prokopowicz profesor mpr.

Lipiec 1787.

Język ojczysty i łaciński. Nauka ojczystego i łacińskiego języka dawana z gramatyki elementarnej, którą porządkiem tłumacząc, wrazałem w umysły młodzi pierwsze grunta i zasady mowy ludzkiej; podobieństwo i różność łaciny od polszczyzny na oko okazałem; przekonywałem o potrzebie wiadomości ojczystego języka, ile czyniącego nam wielką przysługę do gruntownego poznania obcych; długo zastanawiałem uwagę uczniów nad liczbą,

¹⁾ Tadeusz, Dowód z początków prawa przyrodzonego. Warszawa, 1763; Wilno, 1779.

²⁾ Zygmunt, Tractatus de religione et theologia naturali. Vienna, 1786; Institutiones logicae i Institutiones metaphysicae, 1769.

podziałem, różnicą i użyciem ósmiu części mowy. Naostatek, podawszy wiadomość o formach przypadków i czasowań, zakończyłem tę naukę o trójnym gatunku składni. Dla znaczniejszego uczniów postępuku w łacinie tłumaczyłem na polskie zdania moralne w wypisach zamknięte i niektóre Fedra bajeczki z zastanowieniem się nad szczególnymi wyrazami i rozbiorem konstrukcyi.

Nauka moralna o wzajemnych między dziećmi i rodzicami obowiązkach.

Dla wzniecenia w uczniach prawdziwej do uczenia się chęci, w pierwszym do tej nauki wstępie uczyłem, co nazywamy nauką moralną? jaki jej cel? uszczęśliwienie każdego człowieka na czym zależy? i t. d. Skąd przystąpiłem do rzeczy samej, okazując, iż rodzice, zawiadując o potrzebach swych dzieci, dzieci nawzajem, mając obowiązek okazywania posłuszeństwa, uszanowania i wdzięczności, czynią pewną społeczność pomiędzy sobą. A ponieważ wszelkiej społeczności obowiązki dają się poznać z potrzeb wzajemnych, tudzież z należytości, które stąd wypływają i odpowiadających sobie powinności, przeto te trzy rzeczy za osnowę całej mojej moralnej założyłem.

Geografia. W pierwszym do geografii wstępie moim zamiarem było opis czynić tych części, które istotnie składają okrąg ziemi; potem przystąpiłem do podziału ładu mieszkalnego; granice, długość, szerokość Europy, tej podział, jaki być może, uczyniłem, wyszczególniając każdego z piętnastu państw granice, obszerność, podział, miasta, rzeki, tudzież własności każdego kraju i powietrza.

Arytmetyka. Przed rozpoczęciem pięciu działań arytmetycznych starałem się uczniom niektóre poprzednicze o znakach liczebnych podać uwagi. Po tem zadane liczby pisałem i pisane naprzemian z uczniami czytałem, gdzie mi wypadło stanowić, że sztuka liczenia zamyka się w napisaniu wymówionej liczby lub w wymówieniu napisanej. Gdy już znaczny widziałem w tem działaniu postęp, przystąpiłem do innych, czyniąc uwagę nad różnicą liczb w tę robotę wchodzących, w mnożeniu liczby mnożnej, mnożącej i mnożości, w dzieleniu liczby podzielnej, dzielnika i wielorazu i t. d. Nie opuściłem także uwiadomić ich o zwyczajnych miarach i wagach, twierdząc, iż bez wiadomości tychże nie mogliby w wyższej klasie rozwiązywać z ułamkami przykładów.

Charakter. Co się tyczy formowania charakteru, wystawiwszy przed oczy początki liter, to jest łaskę prostą i krzywą, uczyłem wszystkie litery z nich składać i formować, jaka ma być każdej litery grubość, szerokość, nachylenie? jak pióra nacinać, rękę do pisania ułożyć? i t. d.

Nauka chrześcijańska. W każdą niedzielę po wysłuchaniu mszy św. w swojej klasie czyniłem pierwsze wiadomości o Bogu, obowiązkach chrześcijanina, składzie apostołskim, przykazaniach, modlitwach i sakramentach świętych.

Antoni Sławiński m. p.

KLASA II.

Nauki dla uczniów tej klasy przepisane w ciągu szkolnego roku skończone i kilkakrotnie są powtórzone. Dawane zaś sposobem rozbiorowym

z książek elementarnych, jako zaświadczą wizyta jeneralna i popisy publiczne. Geografia, że nie wyszła jeszcze dla szkół narodowych, w niedostatku innych nowszych autorów dawana była z ks. Wyrwicza ¹⁾ w ten sposób: 1) o składzie powierzchniowym okręgu ziemnowodnego; 2) podział tego okręgu na ląd i wody; 3) podział wód, wyszczególnienie i określenie onychże; 4) podział lądu na cztery części z pokazaniem tego na mapie całego świata; 5) podział w powszechności każdej części lądu na różne państwa i narody, wyszczególnienie tych państw i pokazanie ich na mapach; 6) granice, długość, szerokość, góry, rzeki, wyspy znaczniejsze w każdej świata części; 7) o Europie w szczególności; 8) podział Europy na cesarstwa, królestwa, miasta stołeczne etc.; 9) o państwach: papieskiem, neapolitańskim, sycylijskiem, sardyńskim, kawalerów maltańskich, jako i o innych krajach, do tych państw należących, z wyszczególnieniem i pokazaniem tego wszystkiego na mapie.

Matematyki treść wydanych materyi uczniom trzech wyższych klas przez Jakóba Chodackiego w szkołach podwydziałowych łęczyckich.

KLASA III.

Z arytmetyki. Po powtórzonych działaniach w niższej klasie podanych, wytłumaczyłem naturę ułamków; reguły trzech prostej, odwrotnej, towarzystwa, łańcuchowej.

Z geometrii. Na wstępie pokazawszy potrzebę i korzyść tej nauki, mówiłem o liniach, kątach, przystawaniu trójkątów, o liniach równoodległych i równoległobokach, o kątach w figurach prostokreślnych, o równości powierzchni figur i onych zamienianiu na inne, o podniesieniu liczby do kwadratu i wyciągnięciu z niej pierwiastku kwadratowego, o dodawaniu, odejmowaniu kwadratów i zamienianiu ich na jakiegokolwiek figury prostokreślne, o liniach stycznych z kołem, o kątach przy okręgu koła i o kątach, których wierzchołki są przy okręgu albo za okręgiem koła, o proporcji, o stosunkach powierzchni figur prostokreślnych, a w szczególności o stosunkach figur podobnych, o wielokątach foremnych.

KLASA IV.

Z geometrii. O używaniu przenośnika, cyrkla proporcjonalnego i o działale nazwanym Nonniuszem, o logarytmach, o trygonometrii, o przystosowaniu trygonometrii do różnych działań, o pierwszych początkach równoważenia, o wynalezieniu powierzchni koła.

¹⁾ Antoniego, Geografia czasów terażniejszych albo opisanie naturalne i polityczne królestw... Warszawa, 1768; Geografia powszechna czasów terażniejszych albo opisanie królestw całego świata. Warszawa, 1770, 1773, 1774, 1778.

Z praktycznej. O mierzeniu jakichkolwiek długości, wysokości za pomocą samych lasek, o użyciu stolika w wymiarze odległości i robieniu map, o wymiarze odległości i przenoszeniu na papier pomniejszych placów, o przenoszeniu granic, gruntów, miast, wsi, budynków i t. d., o użyciu trygonometrii w robieniu map, o kątomiarze i sprawdzeniu podziałów jego, o przerysowaniu map, o wynajdowaniu pola czyli powierzchni gruntów, o podziale gruntów i o równoważeniu.

Z algebry. O zagadnieniach, w które jedna tylko niewiadoma ilość wchodzi i same ilości całkowite; o zagadnieniach, w które wchodzi ilości ułamkowe; o zagadnieniach, w które więcej wchodzi, niż jeden wyraz niewiadomy. Mieli uczniowie, gdzie zachodziła potrzeba, tłumaczenie znaków, spółczynników, wykładników, a potem ich opis.

KLASA V.

Z algebry. Naukę tę, jako nową dla uczniów, tłumaczyłem od pierwszych początków, w której, wytłumaczywszy zagadnienia wyżej umieszczone, przystąpiłem do ogólnej algebry, na proporcjach zaś arytmetycznych i geometrycznych przestałem.

Z logiki. Naukę tę zbierałem z Koudylaka, którą na części trzy rozłożyłem. W pierwszej mówiłem o wyobrażeniach podpadających i niepodpadających pod zmysły, o rozbiorze władz duszy, o przyczynach czułości i pamięci; w 2-iej o rozumowaniu, o różnych stopniach pewności i analogii; w 3-iej o krytyce, potrzebnej w czytaniu pism i historii, czego treść wielmożny wizytator dobrodziej wziął.

Raport z fizyki.

KLASA III.

W klasie tej moją rzeczą było tłumaczyć wiadomość o ogrodnictwie, gdzie 1-o mówiłem o roślinach w powszechności uważanych i te podzieliłem na drzewa, krzewy, podkrzewy i zioła, uważając części tychże, jakie są: korzeń, pień, gałęzie, liście, kwiat, owoc, każdej funkcję tłumaczyłem. Przekonywałem uczniów, iż ziemia, wilgoć, ciepło i powietrze są koniecznie potrzebne do wzrostu każdej rośliny. Potem o ogrodach wogólności mówiłem i tu pokazałem, iż trojaki cel mieć można w zakładaniu ogrodów, to jest: albo sam pożytek, albo też pożytek połączony z wdziękami, albo nakoniec samo ukontentowanie dla oka, i zachwalałem ogrody, które pożytek z ozdobą przyłączone mają. Podług różnaitości gatunków roślin, znajdujących się w ogrodach, podzieliłem ogrody na sady, folwarczne i kwiatowe. Zaleciłem czas zakładania ogrodu wiosnę i jesień; tłumaczyłem od czego pożyteczność, przyjemność i ocalenie ogrodu zależy. Mówiłem o drzewach owocowych; wyszczególniwszy na jakim gruncie który gatunek najlepiej się udaje, podałem różne

sposoby rozmnożenia onychże, nakoniec opisałem różne choroby, którym podlegają owocowe drzewa i podałem środki ich leczenia. Opisawszy rośliny kuchenne, podzieliłem je na krajowe i cudzoziemskie: tak pierwszym, jako i drugim wyznaczyłem najwygodniejsze miejsce: wschód i południe otworzyste, na którym nasiona sadzone lub siane powinny być zupełnie dojrzałe i niewywietrzane. Ponieważ wiele znajduje się roślin, którym małe zimno zaszkodzić może, albo też ciepło w kraju naszym nie jest im wystarczające do dojrzałości, przeto wczesnie siane być muszą na inspekta, których sposób robienia opisałem. Naostatek skończyłem tę naukę uwagami niektórymi względem polewania i plewidła ogrodowych roślin.

KLASA IV.

Z wstępu do fizyki wytłomaczyłem siedem początkowych rozdziałów. Do tego dawałem wiadomość o rolnictwie, w której wyliczywszy znakomitsze gatunki gruntów, jakie są: czarne, siwe, gliniaste, piaszczyste i t. d., tłomaczyłem, który gatunek pod jakie zboże najlepszy. Ponieważ żadnego niemasz gruntu, któryby się nie wyniszczył z swej płodności, przeto mówiłem o różnych sposobach poprawienia gruntów, jako to: o ugorowaniu, odłogowaniu, o piasku i glinie, które się wzajemnie uprawiają dla przeciwnych własności, o ile, wapnie, gipsie, z niektórymi ostrożnościami mających się używać na poprawę gruntów. Nakoniec tłomaczyłem, iż podług różności gruntów różne gatunki gnojów na ich poprawę używane być powinny. Opowiedziawszy różne sposoby poprawiania gruntów, przystąpiłem do tłomaczenia wiadomości o łąkach, których potrzebę doskonalenia okazałem. Z potrzeby gnojów na poprawę gruntów podałem sposób, jak samorodnie łąki, które są mniej pożyteczne, pożyteczniejszymi uczynić. A że zdarza się bardzo często, iż łąki samorodnie nie wystarczają na wyżywienie bydła, w gospodarstwie koniecznie potrzebnego, okazałem potrzebę łąk sztucznych, na których zasiewać radziłem kozorożec, koniczynę, dzięcielinę, wykę wonną, kaczyniec, jaskier i t. d. Do tego tłomaczyłem wypisy z Kolumelli¹⁾ o łąkach i pastwiskach z księgi II.

KLASA V.

Z fizyki powszechnej opisawszy w krótkości teorię ognia J. P. Eulera,²⁾ tłomaczyłem wszystkie własności jego, na końcu zaś tej wiadomości mówiłem o ciepłe od słońca. Poczem przystąpiłem do tłomaczenia własności powietrza i różnych jego gatunków. Podług tablicy J. P. Jaśkiewicza³⁾ gdzie mówiłem także o wiatrach i glosie, jako skutkach od powietrza nieoddzielnych. Skończywszy o glosie, mówiłem o własnościach wody i wilgociach na-

1) Lucius Junius Moderatus Columella, De re rustica. Lipsiae, 1735, 1773.

2) Leonarda, Theoria motuum planetarum et cometarum. Berlin, 1744.

3) Jana, O atmosferze, jej składzie i widokach napowietrznych. (Kraków, 1785 r.).

powietrznych. Zbierałem te wiadomości częścią z wstępu do fizyki, na szkoły przepisanego,¹⁾ częścią z książki ks. M. Osińskiego,²⁾ wytykając błędy, które ten autor w tłumaczeniu się popełnił. Naostatek miałem rzecz o elektryczności i piorunach, trzymając się w tłumaczeniu porządku książki przez J. P. Scheidta³⁾ wydanej. Dawałem także w tej klasie o kunsztach i rzemiosłach, mówiąc o sztuce robienia porcelany, farfur, szkła, udawania drogich kamieni, wywarzania soli, robienia saletry, cukru, prochu i śrótu.

M. Kubicki.

Z moralnej, wymowy, prawa — treść danych nauk uczniom trzech wyższych klas.

KLASA III.

Nauka moralna. Wykładając naukę moralną uczniom tej klasy stosowną do wypisów z autorów klasycznych,⁴⁾ o prawidłach przystojnego obcowania, zachowałem wszystek jej sposób dawania podług przepisów, w ustawach Prześwietnej Komisji Edukacji Narodowej zawartych.

Wypisy. W tłumaczeniu autorów klasycznych okazałem uczniom kształt i osnowę dzieł tych autorów z wyszczególnieniem okoliczności, tyjących się rzeczy starożytności. Każdy kawałek tej łaciny roztrząsany był przez wszystkie stosunki gramatyczne. Słowa tej łaciny, młodzież, która miała być tłumaczona, przynosiła na seksternach wyciągane z dykcyonarzyka,⁵⁾ na szkoły wyznaczonego, aby przez to wprzód się dowiedziała, czy słowo ma jakie i skąd pochodzenie? jaka którego rozciągłość? skąpość? jak się jedne słowa z drugich mnożą? a nadewszystko ta praktyka bez musu pamięci dawała przy innych pożytkach łatwe poznawanie rodzajów, spadkowań, czasowań, co wszystko ułatwiało tłumaczenie, które potem na język ojczysty następowało. Aby młodzież nie tylko z łaciny na polskie, lecz i z polskiego na łacińskie wprawiała się do tłumaczenia, miała dawane kawałki, wyjęte z Cycerona księgi 1-ej o powinnościach i inne sensa moralne pożyteczne. Że zaś w tej klasie uczą się także historyi dawnych monarchii, przeto przyłączyłem do tłumaczenia stosowną łacinę, wyjętą z historyków Tacyta, Justyna, Korneliusza.

Gramatyka. Powtórzywszy krótko uczniom pierwszą i drugą część gramatyki⁶⁾ po otwarciu zaraz szkół, tłumaczyłem przez cały dalszy przeciąg roku ostatnią część⁷⁾, na tę klasę wydzieloną; rozbierając porządnie i tłumacząc autorów klasycznych, wytykałem najistotniejsze gramatyki prawidła.

1) Jana M. Hubego, Wstęp do fizyki dla szkół narodowych. Kraków, 1783.

2) Józefa Hermana, Fizyka doświadczeniami potwierdzona. Warszawa, 1777.

3) Franciszka, O elektryczności uważanej w ciałach ziemskich i atmosferze. Kraków, 1786.

4) Wypisy na klasę III. Kraków, 1780 i nast.

5) Jerzy Koźmiński, Dictionarium latino-polonicum ad usum publicarum in regno Poloniae scholarum. Wilno, 1778, 1790; Warszawa, 1779, 1782, 1784; Kraków, 1789.

6) Onufry Kopeczyński: Gramatyka dla szkół narodowych na klasę I. Warszawa, 1778 i nast. Gramatyka na klasę II z przypisami. Warszawa, 1780 i nast.

7) Gramatyka dla szkół narodowych na klasę III. Warszawa, 1783, 1784, 1787.

Dzieje. Na kartach geograficznych kraje leżące z wyszczególnieniem miast, państw, sławniejszych gór, rzek, większych osobliwości naturalnych pokazywane. W opowiadaniu dziejów tych fałszywych wyobrażeń rzeczy lub krytyce jakowej podpadających chronić się, a co się z sprawiedliwością, ludzkością i z dobrą wiarą nie zgadza, wytknąć uczniom ścisłym mojego urzędu było obowiązkiem.

KLASA IV.

W tej klasie dalsze wypisów łacińskich tłumaczenie z tychże, co wyżej, autorów dawałem, łącząc stosownie do nich naukę moralną o przystojnym obcowaniu, o przyjaźni, ludzkości, obowiązkach, o uhamowaniu gniewu. Po przetłumaczeniu pierwiej przezemnie każdego tej łaciny kawałka naznaczałem uczniom, aby toż samo czystą i gładką polszczyzną wykładali; toż w gładkie, jasne i przyzwoite tegoż opowiadanie ich wprawiałem. W wykładaniu nauki moralnej ukazywałem jaśnie sposób i nieuchronną potrzebę w społeczności żyjącym postępowania sobie podług prawideł ludzkości, sprawiedliwości i dobroczynności ku bliźniemu, łącząc nieodstępnie z tą nauką wprawę młodzi w dobre obyczaje. Tęż naukę moralną młódz tej klasy często bez przewodnictwa mego na łacinę przekładała, przełożoną na piśmie oddawała, która potem, jeśli gdzie potrzeba i okoliczność tego wymagała, krytykowana i poprawiana bywała. Że także uczniowie tej klasy, ile dwuletni, ćwiczyć się w wymowy początkach powinni, przeto zbierałem krótkie w tej materii uwagi z ks. Golańskiego¹⁾ o zamiarze i początku, o zasadach i pomocach wymowy. Do tych uwag łączyłem przedziwne najwybornejszych owych rzymskich krasomówców przepisy Cycerona, Kwintyliana, Liwiusza, które na ojczysty język gładkim i pięknym przekładali stylem. Wszystkie te uwagi dały jawnie poznać uczniom w tłumaczeniu przykładu z ostatniej Cycerona mowy na Werresa i sposobność naturalną i gust prawdziwy, i uczucie, wzruszenie umysłów i inne wymowy źródła. Tłumaczyłem przytem z nimi i mowę Cycerona pro Roscio Amerino z uczynieniem krasomówskiego rozbioru i z zastanowieniem się potrzebnem i przyzwoitem nad każdym tej mowy okresem. Do tegoż tłumaczenia przyłączyłem i z dzieł Wirgiliusza czytanie pasterskich jego wierszy, Eklogi 1-ej i 2-ej, gdzie wszystkie owe nader tkliwe okoliczności, owe silne i żywe wyrazy, owa czułość, głos i udatność odmalowania — wytknięta jak najjaśniejszemu uczniom była. Przenośnie, postaci dla przyjemności stylu, dla wdzięku głosu i tem wybitniejszego udania myśli pasterskich użyte: owa ustawiczna pogoń strumyka z ubiegającą wodą, owa kwitnąca zielona trawka dla swywolnej trzodki, owe rozwijające się świeże kwiaty dla wieńca pasterzów, owe zaciemnione lasy i wesołe gaiki przekonały żywo uczniów, jak przyjemny obraz życia wiejskiego pod imieniem pasterzów sielanka maluje. Po przetłumaczonych tych eklogach ci uczniowie, którzy ochotę i gust największy mieli, wprawiali się w składanie i opisanie tychże eklog wierszem pol-

¹⁾ Filipa, O wymowie i poezyi. Warszawa, Wilno, 1786; Wilno, 1788.

skim. Przyłączyłem im i niektórych z dzieł ks. Naruszewicza¹⁾ czytanie i pisanie sielanek; czynili powieści już ustnie, już na piśmie, w materyach pożytecznych, żartobliwych, poważnych. Naznaczałem w rozmaitym rodzaju materye listów i mów niektórych, stosując je do wieku ich i stopnia nabytych już nauk; a do tego celu zmierzając to wszystko, aby nietylko przez tę wprawę młódz na ludzi wymownych i zdrowo o rzeczach sądzących, ale i na obywatelów cnotliwych i mądrych się kształciła.

Dzieje. Do dziejów greckich tłumaczyło się Justyna historyka, Korneliusza.

Prawo. Początki prawa przyrodzonego przez Tadeusza Młockiego z francuskiego na ojczysty język przetłomaczone²⁾ dawałem, nim dzieło księdza Hieronima Stroynowskiego z tablicą Duponta³⁾ mię doszło, którego później, przebieżywszy z uczniami naukę prawa przyrodzonego, do początków prawa politycznego przystąpiłem. Z Cycerona „de legibus“ niektóre kawałki pożyteczne stosowne do prawa tłumaczone były. Do nauki tej prawa przyłączoną mieli naukę moralną, że prawa naturalne zachowane czynią człowieka i towarzystwo ludzkie szczęśliwym; że prawom powolność, zwierzchności uszanowanie należy się; że bez praw i magistratur społeczność trwała być długo nie może.

KLASA V.

W klasie tej powtarzałem wypisy łacińskie i moralną z poprzedzających klas. Dawałem dalsze o wymowie uwagi z ks. Golańskiego⁴⁾ i Karpińskiego⁵⁾ o źródłach i przepisach powszechnych wymowy, o mowie krasomówskiej i jej podziale, rozpoczęciu, założeniu i t. d., o wyborze myśli, o wyśłowieniu, o stylu. Wypisy z Cycerona na lib. 1 de inventione i przedziwne Kwintyliana prawidła do uwag tych przyłączone były. Z tychże autorów zbierałem uwagi o początku i celu poezyi, o zasadzie poezyi, stylu poetycznym, o podziale poezyi, epigramatach, satyrach, odach i t. d., o wierszach w rozmaitych rodzajach. Czytane były przykłady różnych wierszy z ks. Naruszewicza, Kochanowskiego i innych czystych wierszopisów; sami też wprawiali się w pisanie wierszy różnego gatunku. Wypisy z różnych poetów klasycznych były przyłączone do tych uwag, jako to: list Horacego „De arte poetica“ i Wirgiliusza księgi Eneidy. Tłumaczyli mowy Cycerona niektóre z zwykłym uczynieniem analysim, uwagami potrzebnymi: pro Milone, pro lege Manilia, in Verrem, tudzież mowy Liwiusza, Kurcyusza, Tacyta. Pisali różne listy, mowy w materyach politycznych, pominąwszy inne, wyszczególniam tu niektóre, z których uczniowie tej klasy popisywali się mowami w przytomno-

1) Dzieła poetyckie, Warszawa, 1778 (sielanki w III-cim tomie).

2) Jan Jakób Burlamaqui, Dowód z początków prawa przyrodzonego, tłum. Tadeusz Młocki, Warszawa, 1766; Wilno, 1779.

3) Nauka prawa przyrodzonego. Wilno, 1785.

4) Filipa Neryusza, O wymowie i poezyi. Warszawa, 1786.

5) O wymowie w prozie albo w wierszu. Zabawki wierszem i prozą. Warszawa, 1782, II, 3.

ści licznie zgromadzonych obywatelów na popisie publicznym z wielkiem gości tych przytomnych ukontentowaniem. Mowa 1-sza na pochwałę wymowy; 2-ga o miłości ojczyzny; 3-cia o zachowaniu praw; 4-ta o rolnictwie; 5-ta o pożytkach i potrzebie rozkrzewiania handlu; 6-ta o transporcie spławnym; 7-ma o potrzebie naprawy dróg; 8-ma o potrzebie utrzymywania fortec, miast, zamków w dobrym porządku, gdzie oraz usilna praca komisji boni ordinis, a szczególnie w mieście Łęczycy wyszczególniała się.

Dzieje narodowe. Z Naruszewicza, Kromera i ks. Teodora Wagi krótko zbierałem.

Prawo. Powtórzywszy prawo narodowe z ks. Stroynowskiego, dawałem z księdza Wincentego Skrzetuskiego¹⁾ prawo polityczne narodowe: o źródłach prawa politycznego polskiego, o statutach, konstytucjach, o paktach konwentach, o podziale politycznym Królestwa Polskiego, o krajach odpadłych, o prawach kardynalnych, o materyach status, o królu, jego prerogatywach, o prawach, dochodach, tytułach, powinnościach. Prawo cywilne narodowe ks. Teodora Ostrowskiego²⁾ zbierałem z przyłączonymi do niego statutami, konstytucjami z Czaradzkiego,³⁾ Ładowskiego,⁴⁾ Załuskiego⁵⁾ z przyłączonem także stosownie czytaniem praw rzymskich Justyniana, źródła prawa polskiego, gantunki prawa szczególnego, krajowego, podział prawa cywilnego. O osobach: podział osób z rzymskiego prawa, z krajowego prawa, prawo szlachty polskiej, mieszczan prawa, swobody, prawo rzymskie o rodzicach, o potomstwie, prawo krajowe o tychże osobach. Wypisy łacińskie do prawa mieli „de legibus“ z Cyncerona przyłączone.

ks. Jan Krygier m. p.

1) Prawo polityczne narodu polskiego. Warszawa, 1787.

2) Prawo cywilne narodu polskiego. Warszawa, 1784.

3) Grzegorza, Paratilla statuti Herbutiani. Poznań, 1620.

4) Macieja Maryana, Inwentarz konstytucyi koronnych od r. 1550 do r. 1683 ułożony. Warszawa, 1685.

5) Volumina legum; projekt wydania ich powzięli Józef Jędrzej Załuski i Stanisław Konarski.

Raport o nauczycielach.

1. Andruszewski (Androszewski) Szymon, 1783 — 1789, kleryk, zakrystyan i furtyan (od r. 1786 emeryt), z województwa ruskiego, wieku lat 62, w zgromadzeniu 11, zdrowie mierne, obyczaje dobre, płaca 300 złp.

2. Chodacki Jakób, 1786—1788, profesor matematyki, z województwa krakowskiego, wieku lat 25, w zgromadzeniu 1, zdrowie dobre (czerstwe), zdatność doskonała (dobra), pilność dobra, obyczaje dobre, płaca 1050 złp.

3. ks. Delerdt Stanisław, 1783—1790, profesor II-ej klasy, 1789—1790 prorektor, z województwa poznańskiego, wieku lat 30, w zgromadzeniu 4, zdrowie mierne, zdatność dobra (doskonała), pilność dobra (wielka), obyczaje dobre, płaca 1350 złp.

4. Domaradzki, 1786, profesor prawa i wymowy, z województwa sandomierskiego, wieku lat 26, w zgromadzeniu 5, płaca 1350 złp.

5. ks. Fabiani Karol, 1783—1790, kaznodzieja, ojciec duchowny, z województwa krakowskiego, wieku lat 67, w zgromadzeniu 10, zdrowie słabe (skołatane), zdatność wyśmienita (doskonała, wielka), pilność wielka (dobra), obyczaje wyborne (dobry, przykładowy), płaca 1200 złp., nie ma beneficjum.

✓ 6. ks. Gajewski Kazimierz, 1775—1789, profesor wymowy (1786—1889 emeryt z płacą 600 złp.), z województwa łęczyckiego, wieku lat 34 (w r. 1783), w zgromadzeniu 10, zdrowie dobre, zdatność doskonała, pilność dobra, obyczaje stateczne, ma beneficjum niedostatnie.

✓ 7. Grabski Michał, 1789—1790, profesor matematyki, z województwa łęczyckiego, wieku lat 25, w zgromadzeniu 1, zdrowie dobre, zdatność dobra, pilność mierna, w obyczajach stateczny.

8. ks. Hepner Jan, 1777—1784, emeryt, z Warmii, wieku lat 65 (w r. 1783), w zgromadzeniu 10, zdrowie mierne, zdatność dobra, obyczaje dobre (spokojny).

9. Jaślikowski Ignacy, 1790, profesor klasy I-ej, z województwa lubelskiego, wieku lat 21, w zgromadzeniu 1, zdrowie dobre, zdatność dobra, pilność wielka, w obyczajach stateczny.

10. ks. Jaworski Stanisław, 1789, emeryt, z województwa kaliskiego, wieku lat 78, w zgromadzeniu 2.

11. ks. Kobyłecki Nikodem, 1775, zdrowie dobre, zdatność należyta, pilność doskonała, obyczaje dobre.

12. ks. Koniczewski Kazimierz, 1776—1789, profesor fizyki i sztów, (1786—1789 emeryt z płacą 600 złp. i niedostatkiem beneficjum), z województwa inowrocławskiego, wieku lat 34 (w r. 1783), w zgromadzeniu 9, zdrowie dobre, zdatność doskonała, pilność wielka, obyczaje stateczne.

13. ks. Konitzer Jan, 1776—1789, eks-profesor, z województwa pomorskiego, wieku lat 43 (w r. 1783), w zgromadzeniu 10, zdrowie mierne, zdatność dobra, obyczaje chwalebne, płaca 600 złp., nie ma beneficjum.

14. ks. Krąkowski Paweł, 1775—1784, (w r. 1775 nauczyciel klasy II), profesor prawa, z województwa sieradzkiego, wieku lat 34 (w r. 1783), w zgromadzeniu 10, zdrowie mierne, zdatność dobra, pilność dobra, obyczaje dobre (spokojny); zastępuje, quia emeryt od półrocza.

✓ 15. ks. Krosnowski Franciszek, 1775—1789, emeryt, z województwa łęczyckiego, wieku lat 51 (w r. 1783), w zgromadzeniu 9, zdrowie mierne, zdatność dobra, obyczaje dobre, płaca 500 złp., ma biedne beneficjum (od 1 kwietnia 1775).

16. ks. Krygier Jan, 1783—1790, profesor klasy I-ej (w r. 1783 uczniów poczynających uczył języka niemieckiego), z województwa poznańskiego, wieku lat 22, w zgromadzeniu 1, zdrowie dobre (słabe), zdatność doskonała (dobra), pilność dostateczna (dobra, mierna), obyczaje poważne (dobre, stateczny, uważny), płaca 1300 złp.

17. Kubicki Maciej, 1787—1789, profesor fizyki, z województwa krakowskiego, wieku lat 23, w zgromadzeniu 1, zdrowie dobre (słabe), zdatność dobra (doskonała), pilność dobra (wielka, mierna), obyczaje stateczne (dobre, kłótlivy).

18. ks. Lidik (Lüdigg) Jakób, 1776—1777, nauczyciel języka niemieckiego, w polszczyźnie się dopiero ćwiczy; zdrowie dobre, zdatność dobra, pilność należyta, zdrowie dobre.

19. Maleszewski Piotr, 1786, profesor fizyki, z ziemi dobrzyńskiej, wieku lat 23, w zgromadzeniu 1, płaca 1050 złp.

20. Marezyński Jan, 1783—1790, profesor niemieckiego języka, z województwa poznańskiego, wieku lat 21, w zgromadzeniu 1, zdrowie tęgie (dobre), zdatność nadmierna (dobra), pilność dobra, obyczaje dobre (stateczny), płaca 800 złp.

21. ks. Obrokczyński Mikołaj, 1783, emeryt, z województwa kaliskiego, wieku lat 36, zdrowie pomierne, zdatność dobra, pilność dobra, obyczaje dobre, od półrocza zaproszony do uczenia geometrii.

22. ks. Oporowski Tomasz, 1783—1789, emeryt, z województwa kaliskiego, wieku lat 62, w zgromadzeniu 3, zdrowie mierne, zdatność dobra, obyczaje chwalebne, płaca 600 złp., nie ma beneficjum; w r. 1783 był spowiednikiem studenckim.

23. Osękowski Teodor, 1784, profesor matematyki, z województwa krakowskiego, wieku lat 23, w zgromadzeniu 1, zdrowie dobre, zdatność dobra, pilność dobra, w obyczajach uważny.

24. ks. Prokopowicz Tadeusz, 1771—1783, prefekt i prokurator stołu zgromadzenia, z województwa kaliskiego, wieku lat 38 (w r. 1783), w zgromadzeniu 10, zdrowie dobre, zdatność doskonała, pilność dobra, obyczaje stateczne; 1784—1786 emeryt z płacą 600 złp. i beneficjum niedostatkiem.

25. Sławiński Antoni, 1887, profesor I klasy, z województwa lubelskiego, wieku lat 28, w zgromadzeniu 1, zdrowie dobre, zdatność dokładna, pilność zupełna, obyczaje dobre.

26. Splektozer Kazimierz, 1777, tymczasem uczy języka niemieckiego.

27. ks. Stokowski Franciszek, 1783—1789, inwalid, z województwa łęczyckiego, wieku lat 48, w zgromadzeniu 10, zdrowie słabe (pomieszany na umyśle), płaca 500 złp., nie ma beneficjum.

28. Świdlicki Wojciech, 1789, profesor prawa i wymowy, z województwa ruskiego, wieku lat 25, w zgromadzeniu 1, zdrowie dobre, zdatność mierna, pilność mierna, w obyczajach płochy.

29. ks. Tyblewski Maciej, 1788—1790, profesor klasy I-ej, z województwa chełmińskiego, wieku lat 26, w zgromadzeniu 7, zdrowie dobre, zdatność dobra, pilność dobra (wielka), obyczaje dobre (przykładny).

30. ks. Więckowski Joachim, 1786—1789, rektor, rządca konwiktu, z województwa ruskiego, wieku lat 48, w zgromadzeniu 13, płaca 1750 złp., gratyfikacja 400 złp.

31. ks. Zdzienicki Jan, 1776, zdrowie dobre, zdatność należyta, pilność doskonała, zdrowie dobre.

Raport o dyrektorach.

1. Abramowicz Stefan, 1784, uczniów 3, zdatność dobra, pełni obowiązki, jest w klasie III.
2. Akaliński Antoni, 1776, zdatny, obyczaje dobre.
3. Bednarkiewicz Wojciech, 1776, zdatny, obyczaje dobre.
4. Bolcewicz Maciej, 1775—1777, zdatny, obyczaje dobre.
5. Borowski Jan, 1784, uczniów 6, nadmierna, czyni zadosyć, jest w klasie IV.
6. Borowski Walenty, 1783, uczniów 4, nadmierna, powinnościom czyni zadosyć, jest w klasie III.¹⁾
7. Brochocki Jacenty, 1784, uczniów 2, mierna, miernie czyni dosyć, jest w klasie III.
8. Brzeziński Szymon, 1789—1790, uczniów 9—10, dobra, pilny, jest w klasie V.
9. Buszewski Mateusz, 1784, uczniów 12, dokładna, dopełnia obowiązków swoich, jest w klasie IV.
10. Cholewicki Tomasz, 1784, uczniów 5, mierna, dopełnia obowiązków, jest w klasie III.
11. Chyczewski Józef, 1789—1790, uczniów 8—10, dobra, pełni pilnie, jest w klasie V.
12. Cygański Jan, 1784, uczniów 9, dobra, dopełnia, jest w klasie IV.
13. Cygański Stanisław, 1789, uczniów 3, mierna, nie czyni zawsze, jest w klasie V.
14. Czekalski Józef²⁾, 1790, uczniów 2, mierna, dosyć pilny, jest w klasie IV.
15. Dąbecki Jan, 1789, uczniów 5, mierna, nie ze wszystkim czyni zadosyć, jest w klasie V.
16. Dąbecki Stanisław³⁾, 1790, uczniów 6, nie zawsze czyni zadosyć, jest w klasie V.
17. Dąbrowski Władysław, 1789—1790, uczniów 6—9, dobra, czyni zadosyć, jest w klasie V.

1) W spisie uczniów klasy III, niema Borowskiego tego imienia.

2) W spisie uczniów ma imię Jan.

3) W spisie uczniów jest Antoni uczniem klasy V-ej.

18. Delert Jan, 1775, uczniów 3, zdatność mierna, obyczaje krnąbrne.
19. Delert Stanisław, 1775—1776, uczniów 5, zdatny, obyczaje dobre.
20. Domżałski (Dąbrzański) Tomasz, 1775, uczniów 6, zdatny, obyczaje dobre.
21. Dzierzbicki Andrzej, 1776, zdatny, obyczaje dobre.
22. Głoskowski Stanisław, 1784, uczniów 10, dobra, czyni zadosyć, jest w klasie IV.
23. Głowienkowski Józef, 1790, uczniów 9, dobra, dosyć pilny, jest w klasie V.
24. Głowiński Józef, 1775, uczniów 10—13, zdatny, obyczaje dobre.
25. Gomoliński Bartłomiej, 1784, uczniów 4, mierna, miernie czyni zadosyć, jest w klasie III.
26. Grabski Michał, 1784, uczniów 6, dobra, dopełnia obowiązków, jest w klasie IV.
27. Janicki Feliks, 1784, uczniów 5, nadmierna, czyni zadosyć, jest w klasie IV.
28. Jankowski Antoni, 1789—1790, uczniów 14—4, dobra, pilny, jest w klasie V.
29. Jankowski Bogumił, 1790, uczniów 4, dobra, pilny, jest w klasie V.
30. Jankowski Łukasz, 1784, uczniów 12, dokładna, zupełnie czyni zadosyć, jest w klasie IV.
31. Jaworowski Melchior, 1784, 1789—1790, uczniów 19—5—8, dobra, pilnie czyni zadosyć, jest w klasie IV—V.
32. Kacprowicz Fabian, 1789—1790, uczniów 12—6, dobra—mierna, pilnie czyni zadosyć, jest w klasie IV—V.
33. Kamieński Kazimierz, 1784, uczniów 5, nadmierna, dopełnia obowiązków, jest w klasie III.
34. Karski Michał, 1784, uczniów 4, mierna, czyni zadosyć, jest w klasie III.
35. Klimaszewski Józef, 1790, uczniów 3, mierna, nie zawsze czyni zadosyć, jest w klasie IV.
36. Kłodziński Jakób, 1784, uczniów 6, mierna, czyni zadosyć, jest w klasie III.
37. Kłodziński Jan, 1784, 1789, uczniów 6, mierna, czyni zadosyć, jest w klasie III, V.
38. Kłodziński Wojciech, 1790, uczniów 15, mierna, pilny, jest w klasie V.
39. Koczorowski Ignacy, 1775, uczniów 4, miernie zdatny, obyczaje dobre.
40. Korczewicz Franciszek, 1776, miernozdatny, obyczaje dobre.
41. Kossobudzki Felicyan, 1784, uczniów 4, dobra, czyni zadosyć, jest w klasie III.
42. Kowalski Jan, 1775—1776, uczniów 15—10, zdatny, obyczaje dobre.
43. Krygier Jan, 1775, uczniów 4—3, zdatny, obyczaje dobre.
44. Kulczyński Bartłomiej, 1776, miernozdatny, obyczaje dobre.

45. Kwitliński Franciszek, 1776, zdatny, obyczaje dobre.
46. Lesiewski Jakób, 1775—1776, uczniów 4—5, zdatny, obyczaje dobre.
47. Leszczyński Sebastyan, 1784, uczniów 17, dokładna, czyni zadosyć, jest w klasie IV.
48. Ligowski Aleksy, 1776, zdatny, obyczaje dobre.
49. Liński Wojciech, 1775—1776, uczniów 15, zdatny, obyczaje dobre.
50. Lubiowski Kazimierz, 1776, zdatny, obyczaje dobre.
51. Łosiewski Kazimierz, 1775—1776, uczniów 10, zdatny, obyczaje dobre.
52. Łosiewski Maksymilian, 1775, uczniów 12, zdatny, obyczaje dobre.
53. Łoś Józef, 1789, uczniów 5, pomierna, pilny, jest w klasie V.
54. Magnuski Sebastyan, 1789—1790, uczniów 5—4, dobra, pilnie, jest w klasie V.
55. Marczyński Jan, 1784, uczniów 8 — 15, dokładna — wielka, zadosyć czyni, czy niemieckiego języka.
56. Młochowski Piotr, 1783, uczniów 12, nadmierna, zadosyć czyni, jest w klasie III.
57. Moraczewski Walenty, 1776, miernozdatny, obyczaje dobre.
58. Nowiński Paweł, 1789—1790, uczniów 4—2, mierna — mała, dosyć pilny—niepilny, jest w klasie IV.
59. Paulicki Józef, 1789—1790, uczniów 4—12, mierna, nie we wszystkim czyni zadosyć—dosyć pilny, jest w klasie V.
60. Perkowski Ignacy, 1775, uczniów 13—15, zdatny, obyczaje dobre.
61. Piaskowski Jan, 1790, uczniów 6, mała, niepilny, jest w klasie V.
62. Piaskowski Mateusz, 1789, uczniów 2, słaba, dobrze czyni zadosyć, jest w klasie V.
63. Piekarski Jan, 1784, uczniów 6, dobra, pełni obowiązki, jest w klasie III.
64. Piekarski Mateusz, 1789, uczniów 2, mierna, czyni zadosyć, jest w klasie IV.
65. Podymowicz Franciszek, 1783, uczniów 8, mierna, czyni zadosyć, jest w klasie III.
66. Prokopowicz Ambroży, 1789, uczniów 3, dobra, dosyć pilny, jest w klasie V.
67. Radoliński Paweł, 1784, uczniów 2, nadmierna, czyni zadosyć, jest w klasie III.
68. Rohoziński Jan, 1783, uczniów 13, nadmierna, lekcye powtarza, na rekreacye chodzi, ochędostwa przestrzega, jest w klasie III.
69. Rudzki Kazimierz, 1784, uczniów 14, dokładna, uiszcza się obowiązkom swoim, jest w klasie IV.
70. Rudzki Stanisław, 1790, uczniów 6, mała, nie czyni zadosyć, jest w klasie V.
71. Rusinowski Stanisław, 1789, uczniów 10, dobra, pilny, jest w klasie V.

72. Rzepielski Andrzej, 1784, uczniów 12, dokładna, czyni zadosyć, jest w klasie IV.
73. Sierakowski Franciszek, 1775, uczniów 5, zdatny, obyczaje dobre.
74. Sierakowski Szymon, 1775—1776, uczniów 5, zdatny, obyczaje, dobre.
75. Skorzewski Bonawentura, 1789, uczniów 3, mierna, pilny, jest w klasie IV.
76. Skorzewski Jan, 1790, uczniów 12, mierna, dosyć pilny, jest w klasie V.
77. Skotnicki Ludwik, 1784, uczniów 4, nadmierna, czyni zadosyć, jest w klasie IV.
78. Splektozer Kazimierz, 1775, uczniów 8, zdatny, obyczaje krnąbrne.
79. Staniszewski Józef, 1784, uczniów 4, nadmierna, lekcye powtarza, na rekreacye z uczniami chodzi; jest w klasie III.
80. Stępowski Jan, 1790, uczniów 3, mierna, nie czyni zadosyć, jest w klasie V.
81. Stępowski Stanisław, 1776, zdatny, obyczaje dobre.
82. Szczeciński Mikołaj, 1789, uczniów 4, mierna, nie zawsze czyni zadosyć, jest w klasie V.
83. Szychowicz Mateusz, 1776, miernozdatny, obyczaje dobre.
84. Tczyński Wojciech, 1783, uczniów 12, nadmierna, czyni zadosyć, jest w klasie III.
85. Trawiński Antoni, 1776, miernozdatny, obyczaje dobre.
86. Tysman Karol, 1784, uczniów 10, dobra, czyni zadosyć, jest w klasie IV.
87. Umiński Józef, 1775, uczniów 5, pomierna, obyczaje dobre.
88. Umiński Michał, 1776, zdatny, obyczaje dobre.
89. Wodzeński Julian, 1775—1776, uczniów 10, zdatny, obyczaje dobre.
90. Wolski Jan, 1775—1776, uczniów 3—5, miernie zdatny, obyczaje dobre.
91. Wrotnowski Maciej, 1784, uczniów 17, dobra, wypełnia obowiązki, jest w klasie IV.
92. Zabokrzecki Bogumił, 1789—1790, uczniów 6—14, dobra — zdatny, pilny—bardzo pilny, jest w klasie V.
93. Zaborowski Bartłomiej, 1784, uczniów 13, dobra, wypełnia obowiązki, jest w klasie IV.
94. Zaborowski Teodor, 1776, zdatny, obyczaje dobre.
95. Zalewski Antoni ¹⁾, 1789, uczniów 4, dobra, czyni zadosyć, jest w klasie III.

¹⁾ W spisie uczniów jest tylko Stanisław Zalewski.

Raport o uczniach.¹⁾

- Abramowicz Stefan, z. gostyńska, 17, I—III, 80—85.
Akaliński Antoni, w. poznańskie, 20, IV—V, 76—78.
Anszewicz (Ansiewicz) Jakób, Łęczyca, 7, pocz.—III, 82—89.
Babski Wojciech, 13, I—III, 77—81.
Badowski Joachim, I—II, 80—81.
 „ Kazimierz, 19, V—VII, 77—81.
Bagniewski Franciszek, z. gostyńska, 14, II, 83—85.
* „ Walenty, 12, I—III, 75—80.
Banaśkiewicz Józef, 14, I, 76.
Baranowicz Jan, z. dobrzyńska (w. kujawskie), 22, V, 86—87.
Basselt Jan, w. sieradzkie, 27, V—VII, 81—82.
 „ Józef, „ 27, VI, 83.

¹⁾ W roku 1775 w marcu było uczniów; w klasie I-ej 25, w II-ej—24, w III—25, w IV-ej—27, w V-ej—11, w VI-ej—20; ogółem 150. W lipcu: poczynających 79, w klasie I-ej—27, w II-ej—31, w III-ej—35, w IV-ej—17; ogółem 189 (w niektórych klasach był kurs dwuletni, dzielono przytem klasy na niższe i wyższe, wskutek tego w niniejszych wykazach taka pozorna rozmaitość w ilości klas, niejednostajnie w danym razie oznaczanych).

W r. 1776 w maju było uczniów: poczynających 66, w I-ej—34, w II-ej—30, w III-ej—40, w IV-ej—20, w V-ej—6; ogółem 196.

W r. 1777 w marcu było: poczynających—80, w I-ej—37, w II-ej—20, w III-ej—36, w IV-ej—21, w V-ej—7; ogółem 201.

W r. 1778 w marcu w klasie II-ej—24, w III-ej—42, w IV-ej—12, w V-ej—10, w VI-ej—17; ogółem 105.

W r. 1780 w marcu: poczynających 93, w I-ej—37, w II-ej—29, w III-ej—43, w IV-ej i V-ej—16; ogółem 218.

W r. 1781 w marcu: poczynających 73, w I-ej—44, w II-ej—26, w III-ej—51, w IV-ej i V-ej—26, w VI-ej i VII-ej—22; ogółem 242.

W r. 1882: poczynających—88, w I-ej—51, w II-ej—28, w III-ej—45, w IV-ej—15, w V-ej—13, w VI-ej—24; ogółem 264.

W r. 1783 było uczniów: w klasie poczynających—92, w I-ej—71, w II-ej—38, w III-ej 50, w IV-ej—21, w V-ej—22, w VI-ej—8; ogółem 302.

- *²⁾ Bienkowski Teodor, 12, pocz., 84.
* „ Wawrzyniec, 12, pocz., 85.
Błęszyński Hipolit, 9, I, 77.
Boczański (Bocioński) Andrzej, Wałcz, 13, III—IV, 81—83.
* Bogdański Andrzej, 9, pocz.—I, 84—89.
„ Piotr, z. gostyńska, 15, pocz., 85.
Bolcewicz Franciszek, Kalisz, 15, III, 81—82.
„ Jan, Kalisz, 20, IV, 75—76.
„ Maciej, Kalisz, 17, IV—VII, 75—82.
Bonak Bonawentura, Podlasie, 9, pocz., 82.
„ Józef, Żmudź, 27, V—VI, 81—82.
* Borkowski Franciszek, 14, II, 81—82.
„ Marcin, w. ruskie, 15, I—II, 88—90.
„ Rafał, w. ruskie, 13, I—II, 88—90.
* Borowski Jan, 17, IV—V, 81—85.
* „ Tomasz, w. łęczyckie, 10, pocz., 85.
* Borucki Jan, wojszczyz przeddecki, 15, I, 84.
* „ Jędrzej, 17, IV—V, 75.
* Borzęcki Błażej, 11, pocz., 83—85.
„ Stanisław, w. sieradzkie, 9, pocz., 85.
„ Teodor, w. sieradzkie, 8, pocz.—I, 85—86.
Bratoszewski Cyprian, z. gostyńska, sędzic grodzki gostyński, 13,
I—III, 84—87.
„ Emeryk, w. rawskie, 17, II—III, 84—85.
„ Ładysław (Maurycy), z. gostyńska, chorążyc gostyński,
15, II—III, 85—88.
„ Rafał, w. rawskie, 16, II—III, 84—85.
* Brochocki Jacek, 11, I, 77; 16, III, 80—84.
* „ Jakób, wojszczyz łęczycki, 12, I—III, 80—86.
* „ Jan, chorążyc łęczycki, 15, III—IV, 80—83.
* „ Kazimierz, wojszczyz orłowski, 7, pocz., 85.
Brzeziński Feliks, 22, V, 90.

W r. 1784: poczynających 158, w I-ej—84, w II-ej—63, w III-ej—32, w IV-ej—20; ogółem 357.

W r. 1785: poczynających 122, w I-ej—120, w II-ej—73, w III-ej—36, w IV-ej—16; ogółem 367.

W r. 1786: poczynających 130, w I-ej—67, w II-ej—33, w III-ej—38, w IV-ej—16, w V-ej—28; ogółem 312.

W r. 1787: poczynających 88, w I-ej—67, w II-ej—43, w III-ej—35, w IV-ej—28, w V-ej—19; ogółem 280.

W r. 1788: w klasie I-ej—116, w II-ej—50, w III-ej—37, w IV-ej—22, w V-ej—20; ogółem 245.

W r. 1789: poczynających 38, w I-ej—55, w II-ej—39, w III-ej—28, w IV-ej—15, w V-ej—18; ogółem 193.

W r. 1790: w I-ej—40, w II-ej—40, w III-ej—21, w IV-ej—6, w V-ej—17; ogółem 124.

²⁾ Gwiazdka * oznacza, że dana osoba pochodzi z województwa łęczyckiego.

- Brzeziński Szymon, w. kaliskie, 21, V, 86—89.
- * Brzozowski Jan, 15, I, 87.
- * „ Mateusz, 8, pocz., 85; 12, I, 88—90.
- * „ Tomasz, 13, II—III, 80—85.
- * Buczyński Józef, 13, pocz., 84
- Budkiewicz Michał, Litwa (z. warszawska, w. łączyckie), 11, pocz.—II, 85—90.
- Budziński Augustyn, Łęczyca, 7 pocz., 81—82.
- * „ „ 13, pocz.—III, 84—90.
- * „ Józef, Łęczyca, 13, pocz., 83.
- * „ „ 7, pocz., 85.
- * „ Sebastian, Łęczyca, 12, pocz.—II, 81—88.
- Buszewski Maciej, Dąbrowica, 16, II—VI, 78—82.
- * „ Mateusz, (w. kujawskie), 21, IV—V, 83—86.
- * Bykowski Józef, (w. sieradzkie), 18, III, 83—84.
- * „ Marcin, 10, pocz., 84—85.
- Byszewski Bartłomiej, I, 81.
- * „ Bogumił, 13, II, 77.
- * „ Filip, 10, I, 77.
- * „ Franciszek, w. sieradzkie, 14, II—IV, 75—78.
- * „ Józef, 15, III—IV, 75—76.
- * „ Ksawery, w. sieradzkie, 9, II, 75—77; III, 80.
- * „ Maksymilian, w. sieradzkie, łowczyk orłowski, 10, I—VII, 75—82.
- * „ Marcin, w. sieradzkie, wojszczyce łączycki, 12, I, 81; 14, II—IV, 83—86.
- * „ Mateusz, IV—V, 81.
- * „ Norbert, 9, pocz., 82.
- * „ Paweł, 15, I—II, 80—82.
- * „ Robert, 10, I—III, 81—86.
- * Bzdregowski Kazimierz, 14, I, 87.
- * „ Stanisław, Łęczyca, 6, pocz., 83; 10, pocz.—I, 85—86.
- * Charszewski Adam, 11, I—III, 80—86.
- * „ Celestyn, 15, II—V, 80—86.
- Chawłowski Antoni, z. gostyńska, 13, I, 84—85.
- Cheliński Urban, Ciechmiana, 20, II—IV, 80—83.
- * Chełstowski Józef, 12, I, 86.
- Chmielarski Jan, z. wieluńska, 20, V, 86—88.
- * Chmielecki Antoni, 7, pocz.—I, 81—85.
- * „ Ksawery, 14, III—IV, 75—76.
- * Chmieliński Tomasz, 10, pocz., 85.
- * „ Franciszek, 13, I—II, 85—87.
- * Chobrzyński Franciszek, 15, pocz., 84—85.
- * „ Izydor, podstolic brzeziński, 12, II—III, 75—78.
- * „ Józef, 11, pocz., 84—85.
- * „ Michał, podstolic inowłodzki, 17, IV—V, 75.
- Choiński Jan, 16, I, 77.
- Cholewicki Tomasz, w. mazowieckie (podlaskie), 17, II—V, 81—87.

- Chorkowski Michał, III, 80.
" Stanisław, 10, I, 75—76.
* Choynicki Łukasz, 8, pocz.—III, 81—88.
* Chrzanowski Bartłomiej, 12, pocz., 83—84.
* Chrzonowski Felicyan, 9, pocz., 85.
* " Franciszek, 10, pocz., 85.
Chyczewski Józef, w. sieradzkie, 14, II—V, 84—90.
* Cichocki Antoni, 8, pocz., 85.
* " " 7, I, 88.
* " Franciszek, 11, pocz., 84.
" " 8, I, 75.
" Józef, I, 81.
Cichowicz Franciszek, Kutno, 15, I—III, 81—83.
Ciechowski Klemens, II, 78.
Cielecki Leon, w. sieradzkie, 9, pocz.—II, 85—88.
" Seweryn, w. sieradzkie, 14, I, 85—88.
" Stanisław, I—II, 80—81.
* Cieński Melchior, miecznikowicz kujawski, 9, I, 81—84.
* Cieśliński Stanisław, 8, I—III, 75—78.
* Ciżyński Jan, 10, pocz., 84.
* Cybulski Jan, 17, I, 87.
* " Klemens, 15, II, 88.
* Cygański Antoni, 9, pocz.—II, 81—87.
* " Jan, 12, I—V, 77—86.
* " Stanisław, 12, I—V, 80—89.
Czaplicki Mateusz, w. sieradzkie, 15, I, 87.
Czapliński Jacek, w. sieradzkie, 12, I—III, 85—89.
" Ludwik, w. sieradzkie, 10, I—II, 85—88.
* Czarnecki Ignacy, wojszczyk łączycycki (inowłodzki), 10, I—III, 81—88.
Czartkowski Jakób, w. sieradzkie, 11, I—II, 85—88.
" Jan, w. sieradzkie, 8, I, 88.
Czechowski Jan, I, 81.
* " Józef, 10, I, 88.
Czekalski Jan, 18, IV, 90.
Czepowski Antoni, III, 80—81.
" Bogumił (Deograt), w. sieradzkie, 13, I—II, 81—85.
" Jan, w. sieradzkie, 7, I, 88.
" Józef, III, 80.
" Leon, w. sieradzkie, 6, I, 88—89.
* " Władysław, 9, pocz.—II, 83—90.
* Czermiński Hipolit, 10, I—III, 80—85.
* Czerwonka Adam, 12, I—III, 75—78.
* " Celestyn, 13, II, 77.
* Człapa Józef, 11, I, 75.
* Czyński Jan, w. sieradzkie, 14, pocz., 83—84.
* Dalikowski Walenty, 15, pocz., 84—85.
* Daniszewski Józef, 11, I—IV, 81—89.
* " Marcin, 10, I, 90.

- * Daniszewski Tomasz, 6, pocz.—IV, 81—90.
Datyli Walenty (Waleryan), w. kujawskie, 12, pocz., 84—85.
Dąbecki Antoni, 23, V, 90.
" Jan, 20, V, 89.
Dąbrowicz Antoni, Łęczycza, 14, II—III, 80—85.
" Franciszek, Łęczycza, 10, I, 88.
" Jan, Łęczycza, 14, I, 87.
" Mateusz, Łęczycza, 9, I, 75.
" Wincenty, Łęczycza, 15, I, 88—90.
* Dąbrowski Andrzej, 9, pocz., 83—85; 13, I, 88—90.
* " Antoni, 10, I—III, 80—82.
" Antoni, w. sieradzkie, 11, pocz., 84.
* " Franciszek, 9, pocz., 85.
" Kacper, III, 81.
* " Kazimierz, 21, IV—V, 75.
* " Kazimierz, 15, II—V, 80—86.
* " Leon, 10, I—III, 80—84.
* " Maciej, 13, I, 88—90.
* " Roch, 15, pocz.—II, 83—87.
* " Urban, 10, pocz.—I, 81—84.
* " Walenty, 18, II—III, 81—82.
* " Władysław, 9, pocz.—V, 81—90.
* Dąbrzalski (Domżański) Andrzej, 10, pocz., 84—85.
" Jan, Kłodawa, 19, IV—V, 75.
" Teodor, Dąbrowica (Kłodawa), 13, II—III, 81—85.
* " Walenty, 11, pocz., 84.
Dąbski Floryan, w. sieradzkie, 18, pocz., 84.
" Franciszek, w. sieradzkie, 18, II, 84.
" Jan, w. sieradzkie, 22, V, 88.
" Sebastian, w. sieradzkie, podsejdkowicz kujawski, 16, I, 85.
Delert Stanisław, Wałcz, 18, IV—V, 75—78.
* Dębski Franciszek, 18, II, 89—90.
" Michał, w. sieradzkie, 16, I, 84—85.
Dobek Jakób, w. kujawskie, 11, pocz., 84.
* " Jan, 11, pocz., 85.
* " Paweł, w. rawskie, 14, III, 75.
* " Wincenty, w. kujawskie, 14, pocz., 83—85.
* Dobrowolski Andrzej, w. sieradzkie, 10, pocz.—I, 83—86.
* Dobrski Jan, chorążyc JKról. Mości, 12, II—IV, 75—78.
Dobrzalewski Kazimierz, z. piotrkowska, 9, pocz., 85,
" Michał, w. kujawskie, 13, I, 85.
Dobrzeński (Dobrzyniecki), w. sieradzkie, 16, I, 89—90.
Domański Jan, z. wieluńska, 24, V, 81—83.
Domaszewski Michał, w. kujawskie, 14, I, 88.
Drośniński Jakób, z. wieluńska, 20, IV—V, 85—86.
Drossel Walenty (Wilhelm), w. poznańskie, 20, III—V, 85—87.
Drozdowski Marcin, w. sieradzkie, 18, IV—VI, 81—84.
* Drzewiecki Bonawentura, 18, pocz., 83—85.

- Dziankowski Bartłomiej, III, 80—81.
* Dzierżawski Józef, 14, II—IV, 75—77.
* " Kajetan, I, 80—81.
* " Tomasz, 14, I—V, 81—88.
* " Wojciech, 10, I—IV, 75—82.
* Dzierżbicki Andrzej, 15, III—VI, 75—78.
* " Antoni, 12, II—IV, 75—78.
* " Ludwik, 14, II—V, 80—86.
* Dzierżbiński Franciszek, 10, pocz., 84—85.
Dziewiałtowski-Gintowt Nikodem, w. bełskie (z. warszawska), 11, I
81—82.
* Dziwulski Kazimierz, 19, pocz., 83.
* Fabianowski (Pabianowski) Ksawery, I, 80.
* " Jan, z. wieluńska, 21, II—III, 81—84.
* " Marcin, 14, II—III, 75—77.
* " Wojciech, 12, I, 75.
* Falkowski Bonawentura, 18, I—II, 81—82.
* Fernicy Maciej, 8, pocz., 83.
* " Mikołaj, 10, pocz., 84.
Feychler Ignacy, w. poznańskie, 15, II, 85.
Fiałkowski Wojciech, w. sieradzkie, 17, III—VI, 80—82.
Filickowski Tomasz, V, 78.
* Gadomski Andrzej, 8, pocz., 83—84.
 " Józef, I, 80.
 " Stanisław, z. gostyńska, 10, pocz., 85.
 " Wojciech, 10, I, 75.
* Gadulski Andrzej, 10, pocz., 84.
* Gajewicz Tomasz, 10, pocz.—I, 85, 87, 90.
Gajewski Franciszek, w. sieradzkie, 10, I—V, 76—83.
* " Piotr, 11, I, 75.
* Gajeski Leo, 16, I, 90.
Garczyński Jan, II, 81.
* " Paweł, I, 80; 14, II—III, 83—86.
Gawinowicz Jan, Łęczycza, 16, I—III, 81—86.
Gawłowski Antoni, w. kujawskie, 15, II, 86.
 " Ksawery, w. sieradzkie, 10, I, 88.
* " Maksymilian, w. sieradzkie, 12, I—III, 86—89.
 " Stefan, w. sieradzkie, 15, III, 86—87.
* Gawkowski Franciszek, w. mazowieckie, 15, I, 81—85.
* Gąsiorowicz Kajetan, 15, pocz., 83—84.
* Gąsiorowski Adam, 16, II—III, 80—85.
* " Ksawery, 9, pocz., 85.
* Gąskowski Franciszek, 11, pocz., 83—84.
* Gęskowski Antoni, 11, II, 89.
Gieszkowski (Gierzkowski) Feliks, 15, I—III, 75—76.
* Głębocki Józef, 15, I, 81.
* " Wawrzyniec, 9, pocz., 81.
* Głogowski Antoni, 18, pocz., 84.

- * Głogowski Bonawentura, 7, pocz., 82.
- * Głuskowski Antoni, 21, IV, 81—84.
- " Ignacy, I, 80.
- * " Stanisław, 11, I—VII, 75—81.
- Głowienkowski Józef, 18, V, 90.
- Tomasz, 21, IV, 88.
- Głowiński Józef, w. kaliskie, 19, IV—V, 75.
- Głuszkowski (Głuskowski), w. sieradzki, 13, I—IV, 81—88.
- Gołębowski Marcei, komornikiewicz graniczny sieradzki, 10, I—IV, 83—87.
- * Gomoliński Bartłomiej, 16, II—III, 80—84.
- Gordon Joachim, w. sieradzkie, 12, I, 89.
- " Józef, w. kaliskie (sieradzkie), 9, pocz.—II, 81—83.
- " Wincenty, w. mazowieckie, 15, II, 85.
- " Wojciech, w. sieradzkie, 12, I, 85.
- * Gorecki Jan, komornikiewicz łęczycki, 13, II—III, 75—78.
- Gorkiewicz Maciej, Grzegorzew, 11, pocz., 81.
- * Gosławski Bogumił (Deograt), w. krakowskie, 12, II, 75—80.
- * Goszczyński Aleksy, 11, I, 83—86
- * " Antoni, 11, I, 81—82.
- * " Maciej, 10, I—VI, 72—82.
- * " Szymon, 10, I—VI, 75—82.
- * Gozdowski Piotr, 18, III—IV, 75—77.
- Górnicki Michał, 19, IV, 89.
- * Górski Antoni, cześnikiewicz inowłodzki (łęczycki), 8, I—IV, 81—89.
- * " Cyprian, cześnikiewicz inowłodzki (łęczycki), 6, pocz.—III, 81—90.
- * " Feliks, w. rawskie (kujawskie), łowczyc gabiński, 10, I—II, 87—90.
- * " Franciszek, cześnikiewicz inowłodzki, 5, pocz.—II, 81—90.
- * Górzynski (Gorzeński) Augustyn, 12, I—III, 81—86.
- * Grabiński Sebastyan, 14, II, 87.
- * Grabowski Ksawery, 9, pocz., 85.
- * Grabski Antoni, 12, I—II, 81—86.
- * " Franciszek, 8, I, 75.
- * " Jan, 10, I, 75—78.
- * " Józef, 14, IV—V, 75.
- * " Michał, 12, I—V, 75—85.
- * " Walenty, 13, II, 75.
- * " Waleryan, 13, I—VI, 75—82.
- * " Wojciech, 11, I, 86.
- Granowski Jakób, z. gostyńska, 18, I, 75.
- Grannor Łukasz, Łęczyca, 10, I, 88.
- * Grodzicki Melchior, 10, I, 81—82.
- * " Piotr, 15, II, 81—82.
- Gronwalt Stanisław, I, 80.
- * Grzybowski Augustyn, Łęczyca, 12, I—III, 81—86.
- * " Dominik, 9, pocz., 85.

- * Grzybowski Teofil, 18, III, 76—77.
- * Gurczyński Paweł, 15, II, 84.
- * Gutowski Adryan, 10, I, 77; 13, III—IV, 80—85.
- * „ Jan, łowczye zakroczymski (łęczycki), 13, I—IV, 81—87.
- Hering Paweł, Warszawa, 16, III—IV, 81—84.
- „ Piotr, III, 80.
- Holewicki Ignacy, w. sieradzkie, 12, II, 88.
- * „ Jozafat, 15, II, 88.
- * Hosiński Ksawery, 8, pocz., 83.
- Jabłkowski Karol, w. sieradzkie, komornikiewicz ziemski sieradzki, 8, pocz.—II, 81—88.
- „ Teofil, w. sieradzkie, 9, I, 88.
- „ Władysław, w. sieradzkie, komornikiewicz ziemski sieradzki, 10, I—III, 81—88.
- * Jabłoński Antoni, 12, I, 87.
- * „ Felicyan, 5, pocz., 84—85; w. sieradzkie, 11, I, 89—90.
- * „ Jacek, 7, pocz.—II, 84—85, 87—89.
- * „ Jan, w. sieradzkie, 9, pocz.—II, 84—85, 88—90.
- * „ Józef, 8, pocz., 84.
- * Jaczyński Walenty, 22, IV—V, 85—88.
- * Jałowicki (Jałowiecki) Franciszek, w. sieradzkie, 9, I, 88—90.
- * Janicki Felicyan, 10, I—IV, 75—85.
- * „ Paulin, 13, I—III, 81—86.
- * „ Wojciech, 7, pocz.—II, 81—86.
- * Jankowski Antoni, 12, I—V, 81—90.
- * „ Bartłomiej, 10, I, 88.
- * „ Bogumił, w. sieradzkie, 8, pocz —V, 82—90.
- * „ Ignacy, 12, pocz , 85.
- * „ Jan, 13, I, 88.
- * „ Jędrzej, II, 80.
- * „ Łukasz, w. inowrocławskie (kujawskie, pomorskie), 21, IV—V, 81—84.
- * „ Maciej, 9, pocz., 83—84.
- * „ Paweł, I, 80.
- Jaranowski Idzi, w. kujawskie, 15, I, 86.
- „ Jakób, w. kujawskie, 14, I, 86.
- Jarnowski Wincenty, w. kujawskie, stolnikiewicz kruświcki, 14, II—III, 75.
- * Jarochoowski Michał, w. sieradzkie, 10, pocz., 84—85.
- Jarozewski Józef, w. sieradzkie, 8, pocz., 83—85.
- „ Piotr, II, 80.
- * Jastrzębowski Bonawentura, 10, I—II, 81, 84.
- * „ Bonifacy, 11, II, 83.
- * „ Felicyan, 11, I—III, 81—84.
- * „ Stefan, 8, pocz., 84.
- * Jaworowicz Dyonizy, 9, pocz., 85.
- Jaworowski Melchior, Łęczycza, 16, II—V, 80—90.
- * Jaworski Grzegorz, w. kujawskie, 13, pocz.—I, 84—85.

- * Jerzmanowski Antoni, 12, I, 81—82.
- * " Franciszek, łowczyc wendeński (wojszczyc łączycy), 10, pocz.—II, 84, 86—89.
- * " Ksawery, łączycy podstaroście (chorążyc), 9, pocz.—III, 83—90.
- * " Paweł, chorążyc inowłodzki, 9, I—II, 88—90.
- * " Piotr, 9, pocz.—II, 82—89.
- * " Sebastyan, 7, pocz., 84.
- * " Stanisław, pisarzewicz przedecki (chorążyc inowłodzki), 14, I—V, 80—86.
- * " Wiktor, chorążyc inowłodzki (podstaroście łączycy) 10, I—IV, 81—88.
- * " Wojciech, 19, I—IV, 77, 80, 81, 83.
- * Jędrzejewski Walenty, w. sieradzkie, 12, I—II, 75—77.
- Kaczorowski Ignacy, w. sieradzkie, 18, IV, 75.
- Kaiński Stanisław, 8, pocz. 81—82.
- Kaliński Jan, II, 81.
- * " Jędrzej, 15, I—IV, 80—88.
- Kamiński Dominik, w. kujawskie. 7, pocz., 83.
- * " Franciszek, 5, pocz.—I, 84—85, 88—90.
- * " Józef, w. sieradzkie, 10, I, 88.
- * " Kacper, 11, II, 81—85.
- * " Kazimierz, 16, I, 77; III—V, 84—87.
- * " Leon, 7, I, 88.
- * " Maciej, 8, I, 88.
- * " Piotr, w. sieradzkie (kujawskie), 9, I, 80—83; 15, III, 87.
- * " Urban, 15, I—II, 81—85.
- * Kamocki Jan, 13, I, 75.
- Karski Michał, w. kujawskie (z. gostyńska), 15, II—V, 80—87.
- * Karwoski Jan, 11, I, 90.
- Kasprowicz Fabian, Łęczycza, 14, I—V, 81—90.
- Kaszkowski Mikołaj, w. sieradzkie, 22, IV, 88.
- Kazanowski Józef, II, 78.
- * Kędzierski Andrzej, 13, pocz., 85.
- * " Jakób, I, 80—81; 12, pocz., 84.
- * " Michał, w. sieradzkie, 16, I, 88, 90.
- * Kicki Sebastyan, 10, pocz., 83—84.
- Kiełczewski Fortunat, II—III, 80—81.
- * Kierzkowski Bonawentura, 9, I, 75.
- * Kijewski Bonawentura, 9, pocz., 84—85.
- * " Maciej, 13, I, 83—85.
- * " Piotr, 16, I—III, 83—86.
- Kleniewski (Kliuiewski), z. gostyńska, wojszczyc gostyński, 8, pocz.—III, 81—88.
- Klimaszewski Ignacy, w. sieradzkie, 15, I—IV, 84—88.
- " Józef, w. sieradzkie, 13, I—IV, 84—87, 88—90.
- * Klukowski Jakób, w. rawskie, 9, I, 88—90.
- * " Tomasz, w. rawskie, 11, I, 88—90.

- * Kłobuchowski (Kłobukowski) Aleksy, 12, I—II, 81—86.
- Kłodziński (Kłodziński) Bonifacy, w. sieradzkie, 13, I—V, 75—81.
- „ Jakób, w. sieradzkie, 12, I—V, 75—84, 86—88, 90.
- „ Jan, 23, V, 89.
- „ Józef, w. sieradzkie, 12, I, 75.
- „ Tomasz, w. sieradzkie, 12, I, 88.
- * „ Walenty, 19, IV, 81—82.
- „ Wojciech, w. sieradzkie, 9, pocz.—III, 81, 85, 87—90.
- * Kłosiński Jan, 15, II, 87.
- Kobielski Ignacy, w. kujawskie, 10, I, 84.
- Kobierzycki Józef, w. sieradzkie, komornikiewicz sieradzki, 12, II, 90.
- * Kobrzyński Franciszek, 12, pocz., 81—83.
- * „ Józef, 12, pocz., 82.
- * Kobyłecki Jan Chryzostom, burgrabicz łączycki, 12, I—II, 75—76.
- * „ Stanisław, 15, III, 75—76.
- Kocorowski Franciszek, w. sieradzkie, 9, pocz., 82.
- Kolczyński Szymon, w. sieradzkie, 16, I—III, 81—88.
- Kołąkowski Józef, w. sieradzkie, 10, pocz., 85.
- * „ Roch, 13, pocz., 84.
- Komecki Aleksander, w. kujawskie, stolnikiewicz kruświcki, 15, III, 81—85.
- „ Jakób, w. kujawskie, stolnikiewicz inowłodzki (kruświcki), 14, II—IV, 81—87, 89.
- „ Jan, w. kujawskie, 6, pocz.—II, 82—88.
- „ Urban, w. kujawskie, 11, I, 88—89.
- Komorkiewicz Grzegorz, Łęczycza, 6, pocz., 83—84; 10, I, 88—90.
- „ Paweł, Łęczycza, 13, I, 81—83.
- „ Piotr, Łęczycza, 8, pocz., 82.
- „ Stanisław, Łęczycza, 7, pocz., 82.
- * Komorowski Felicyan, 12, pocz., 84.
- „ Hilary, Łęczycza, 7, pocz.—II, 82—90.
- „ Jan, Łęczycza, 13, I, 83—84.
- „ Melchior, Łęczycza, 10, I—IV, 75—83.
- * „ Stanisław, 6, pocz., 84—85.
- „ Walenty, Łęczycza, 14, I, 85.
- „ Wincenty, Łęczycza, 15, I—VI, 75—83.
- * Konarski Kazimierz, 5—10, pocz., 83—84.
- Koperkowicz Kacper, Parzenczew, 16, I, 83—85.
- * Kopydłowski Maciej, 14, pocz., 84.
- Korczewicz Franciszek, Lisków, 19, IV—VII, 75—81.
- * Korytowski Michał, 14, pocz., 84.
- * Korzeniewski Michał, 17, I, 89.
- Kosiński Franciszek, w. sieradzkie, 8, pocz., 82; 10, pocz., 85.
- „ Ignacy, w. sieradzkie, 15, III—IV, 80—81, 83, 85.
- „ Józef, w. sieradzkie, 7, pocz., 85.
- * „ Piotr, 15, IV, 81—82.
- * „ Stefan, III, 78; VI—VII, 81.

- * Kossowski (Kosowski) Jan, 16, I—III, 75—76.
- Józef, 13, I—II, 75, 77.
- * " Stefan, w. sieradzkie, 9, pocz., 83—84; 14, I—II, 87—89.
- * " Szymon, 19, IV, 75 (dni kilka w szkołach zabawiwszy, udał się do kancelaryi).
- * Kossobudzki Felicyan, 17, I—V, 81—87.
- * " Feliks, wojszczyz łączycki, 10, II—III, 88—90.
- * " Franciszek, 15, IV—V, 75.
- * " Joachim, 15, I, 87.
- * " Kajetan, 7, pocz.—I, 83—86, 88.
- * " Ludwik, 16, I—III, 81—85.
- * " Marceli, podczaszyc inowłodzki (wojszczyz łączycki), 6, pocz., 85; 9, I—II, 88—90.
- * " Marcin, 6, pocz., 83—85; 13, II—III, 89—90.
- Kostanecki Telesfor, w. sieradzkie, 11, I—IV, 83—87.
- Kozewski Jan, w. kujawskie, 12, I, 89—90.
- * Kościelski Michał, 18, I, 88—89.
- * Kotecki Wawrzyniec, 18, I, 87—88.
- * Kowalewski Jan, 10, pocz., 85.
- * " Józef, 8, pocz., 83—84; 16, I—III, 87—90.
- * Kowalski Ignacy, 16, I, 81—82.
- * " Jan, Łowicz, 20, IV, 75—77.
- * " Maciej, 10, pocz., 82, 84—85.
- * " Mateusz, 10, pocz., 85.
- * Kozerski Ignacy, 13, I, 85.
- * Kozicki Michał, 15, pocz., 83.
- Koziański Franciszek, w. sieradzkie, 9, pocz., 84.
- * " Ignacy, 16, III, 84.
- Koziodulski (Kozietulski) Michał, w. sieradzkie, 10, I—II, 88—90.
- * Koziorowski Mateusz, 22, III, 88.
- * Kozłowski Andrzej, 14, I, 89—90.
- * Krajewski Marcin, w. kujawskie, 12, I, 89—90.
- * Kranicki Jan, 9, pocz., 81—82.
- * " Józef, Witonia, 15, I—II, 83—85.
- * " Maciej, 9, pocz., 85.
- Kraspułski Szymon, z. gostyńska, 12, I, 86.
- Kraszkievicz (Kraškiewicz) Antoni, 13, I, 77, 80.
- Kraśnicki Feliks, w. kujawskie, 9, I—III, 84—90.
- " Jan, w. kujawskie, 9, I, 90.
- " Rupert, w. kujawskie, 11, I, 84—86.
- Krąkowski Ignacy, w. sieradzkie, 14, II—III, 85—86.
- " Maksymilian, w. sieradzkie, 17, IV, 81—83.
- " Michał, w. sieradzkie, 17, IV, 76.
- " Telesfor, w. sieradzkie, 14, IV, 87.
- " Walenty, w. sieradzkie, 13, II—IV, 85—88.
- Krobanowski Ludwik, w. sieradzkie, sędzic grodzki sieradzki, 11, pocz. —III, 84, 86—88.

- Krobanowski Mikołaj, w. sieradzkie, miecznikiewicz sieradzki, 15, II—VI, 78—82.
- Krolicki Jan, Łęczyca, 15, pocz., 83, 85.
- Krosnowski Ignacy, łowczyk łęczycki, 17, IV—V, 75.
- * „ Jan, 10, I, 85.
- „ Józef, w. sieradzkie, 10, pocz.—I, 84, 86—88.
- „ Michał, łowczyk łęczycki, 14, IV, 75.
- „ Walenty, w. sieradzkie, 9, pocz., 85.
- Krygier Jakób, Łęczyca, 11, I—V, 75—80.
- „ Jan, z Kaszub, 13, II—V, 75—82.
- „ Stanisław, 6, I, 75; I, 80—81.
- „ Maciej, Łęczyca, 7, pocz.—I, 82—88.
- Krzemieński Wincenty, 13, I, 90.
- Krzęciowski Ignacy, z gostyńska, 12, III—VI, 77—82.
- „ Józef, z. gostyńska, 16, III, 77.
- „ Karol, III—V, 78—81.
- „ Szymon, 14, I—II, 75.
- * Krzymuski Józef, 10, II, 76.
- * „ Ludwik, 9, I, 75; III, 80—81.
- * „ Maciej, 15, IV, 75.
- * Krzywiński Świętosław, 19, III—IV, 76, 78.
- Krzywkowski Szymon, w. sieradzkie, 14, II—III, 81—82.
- * Kuberski Antoni, 20, V, 83.
- * Kubiński Wawrzyniec, Dąbie, 12, I—III, 81—87.
- * Kubiszewicz Antoni, 10, pocz., 84.
- * Kucharski Stanisław, 14, I, 80—81, 84—85.
- Kuczorski Feliks, z. sochaczewska, 12, I—II, 86—88.
- Kulczyński Bartłomiej, Błonie, 15, II—III, 75—76.
- * Kulizewicz Antoni, 12, pocz., 83.
- Kunkiewicz Józef, w. inowrocławskie, 19, V, 83.
- * Kurniatowski Józef, 18, V, 83.
- * Kurzyjamski Bartłomiej, 14, I—III, 75—80.
- Kwitliński Franciszek, 22, IV—V, 77—78.
- * Lamparski Antoni, 12, II—VI, 77—82.
- Laskiewicz (Laskowicz, Łaskiewicz) Jan, Łęczyca, 9, I—II, 87—88.
- „ Józef, Łęczyca, 8, pocz. III, 82—86, 88—89.
- „ Kacper, Łęczyca, 9, pocz., 82.
- „ „ Łęczyca, 15, I—II, 75—76.
- „ Kazimierz, Łęczyca, 7, pocz.—I, 83—86.
- „ Rafał, Łęczyca, 9, pocz., 82—83.
- * „ Wojciech, 7, pocz., 85.
- Lasocki Jan, w. sieradzkie, majorowicz wojsk koronnych, 13, II, 90.
- Latoszyński Aleksy, w. kujawskie, 22, IV, 88.
- „ Wojciech, 20, V, 89.
- * Lawendowski Józef, 12, pocz., 84—85.
- Łągrowicz (Longrowicz) Jan, w. sieradzkie, 12, II, 86.
- „ Jakób, Łask, 14, I, 85; 16, III, 88.
- * Lemnicki Stanisław, w. sieradzkie, 10, pocz., 83—84.

- Lenartowicz Ignacy, w. sieradzkie, 8, I, 88.
Lenartowski Grzegorz, w. sieradzkie, 13, I, 85.
* Lesiewski (Leszewski) Jakób, 16, IV—V, 75—77.
 „ Jan, II, 81.
* „ Józef, 16, III—IV, 75—77.
* „ Karol, I—VI, 75—81.
* „ Wincenty, 13, I—II, 80—85.
* Leszczyński Sebastyan, 14, I—V, 76—87.
* Lewandowski Jakób, 13, I, 87.
* Libiszewski Bazyli, 17, II—III, 81, 84.
* Ligowski Aleksy, 16, II—III, 75—76.
Limiński Sebastyan, w. sieradzkie, 14, I, 85.
 „ Stanisław, w. kujawskie, 13, pocz., 84.
 „ Stefan, 15, I, 86.
* Linowski Jan, 11, pocz., 85.
 „ Tomasz, 20, IV—V, 77—78.
Liński Stanisław, w. kaliskie (kujawskie), 19, III, 83—85.
 „ Wojciech, w. kaliskie, 20, IV—V, 75—77.
Lipiński Józef, II, 80.
Lisiecki Jan, w. kujawskie, 17, I, 87—88.
* Lubiowski Kazimierz, 14, II—IV, 75—78.
Lubiewski Józef, w. krakowskie (mazowieckie, z. łomżyńska, Litwa),
 14, II—IV, 85—88.
* Luboradzki Rafał, 12, I, 83—85.
Łada Józef, w. sieradzkie, 16, III, 87.
* „ Wincenty, 14, I—II, 80—84.
* „ Władysław, 12, II—IV, 75—78.
Łakiński Władysław, w. kaliskie, 28, IV, 75.
* Łącki Józef, 16, II, 90.
 „ Stefan, w. kujawskie, 17, I, 83—84.
* „ Szymon, 9, I, 89.
 „ Walenty, w. kujawskie, 16, I, 85.
* „ Wincenty, 13, I, 88—90.
* Łobodzki Floryan, 11, I, 89—90.
* „ Wiktor, 14, I—II, 88—90.
Łopaciński Józef, Żmudź, 8, pocz., 81—82.
* Łosiewski Kazimierz, 19, IV—V, 75—76.
 „ Maksymilian, w. sandomierskie, 18, IV—V, 75.
Łoś Józef, w. sieradzkie, 16, I—V, 80—81, 83, 85—86, 88—89.
* Łukomski Chryzostom, 18, I—III, 80—82.
Łuszczewski Michał, 12, I, 76—77.
Łyniewski Tomasz, V, 78.
* Łyszczynski Stanisław, w. sieradzkie, 11, I—II, 75.
* Machalski Stanisław, 15, I, 88.
Maciatowicz Jan, Łęczycza, 13, II, 75.
Maciejowski Łukasz, 8, pocz., 82.
Magnuski Adam, w. sieradzkie, 17, II, 87.
* „ Jan, 15, II, 83—85.

- nuski Jan, 6, pocz.—I, 85, 87—90.
- * „ Paweł, 18, II—III, 75.
 - * „ Sebastian, 10, I—V, 81—90.
 - * „ Teodor, 10, pocz.—I, 81—88.
 - * „ Tomasz, 7, pocz., 81—82.
 - * „ Waleryan (Walenty), 6, pocz.—II, 83—88.
 - * „ Wawrzyniec, 9, pocz.—I, 83—85.
 - * „ Wincenty, 9, pocz.—III, 83—88.
- Majer Wawrzyniec, I, 81.
- * Majewski Jan, 9, pocz., 84—85.
 - „ Jan, w. sieradzkie, 15, II, 88.
 - „ Marcin, Łęczyca, 12, I—II, 75.
 - „ Stanisław, w. sieradzkie, 14, II, 87.
 - „ Szymon, Łęczyca, 7, pocz., 82—85.
 - „ Wincenty, w. sieradzkie, 10, II—IV, 77—78, 80, 84—85.
 - „ Wojciech, w. sieradzkie, 14, I—II, 84—85.
 - * Małanowski Paweł, 10, I, 75—77.
 - Marczyński Jan, z Kaszub (z Prus, p. wałęcki), 20, IV—V, 80—84.
 - Markiewicz Jędrzej, w. kujawskie, 16, II, 85.
 - Markowski Ignacy, IV—V, 80.
 - * Mąkowski Mateusz, 10, I, 75.
 - Miastkowski (Miaskowski) Jakób, Dąbrowice (Kłodawa), 15, II — IV, 81—85, 88.
 - Mikołajewski Ignacy, w. sieradzkie, 14, I—III, 81—86.
 - „ Józef, w. sieradzkie, 11, I, 88; 13, I, 90.
 - „ Piotr, w. sieradzkie, 10, pocz., 84—85.
 - * Milewski Tomasz, 16, II, 76.
 - „ Wojciech, 13, I, 77.
 - * Miroszewski Józef, w. sieradzkie, 6, pocz.—II, 85, 87—90.
 - Mniewski Izidor, w. sieradzkie, wojszczyz sieradzki, 11, II—V, 83—88.
 - „ Marcin, 12, II, 76.
 - * Mochelski Antoni, 13, pocz.—I, 84—85.
 - „ Antoni, w. sieradzkie, 11, pocz., 85.
 - „ Piotr, 10, I, 88.
 - * Molski Józef, 11, pocz.—I, 81—85.
 - * „ Paweł, 12, I—III, 81—86.
 - * Moraczewski Jan, II, 75.
 - „ Walenty, 16, III—IV, 75—76.
 - * Morzkowski Franciszek, 10, I—VII, 75—78, 81.
 - „ Tomasz, burgrabicz sochaczewski, 13, I—III, 75—78.
 - * Morzycki Bogumił, w. sieradzkie, 10, I—III, 75—78.
 - * „ Bonawentura, w. kujawskie, 8, pocz., 82—83.
 - * „ Ferdynand, w. sieradzkie, 15, II, 88—90.
 - * „ Józef, 15, III, 83.
 - * „ Marcelli, w. kujawskie (sieradzkie), 13, I—II, 88—90.
 - * „ Paweł, 13, II, 83.
 - * „ Szymon, w. sieradzkie, 7, I—III, 75—78.
 - * „ Wincenty, w. kujawskie, 10, I, 85, 88—90.

- * Nadrewski (Nadrowski) Jan, 13, pocz.—I, 84—88.
- * „ Wojciech, 14, pocz., 85.
- * Narzymski Jan, 14, pocz., 83, 85.
- * Nawrocki Grzegorz, Łęczycza, 7, pocz.—IV, 82—90.
Tomasz, w. inowrocławskie (Trzemeszno), 17, IV, 83—84.
- „ Neyman Walenty, Łęczycza, 12, pocz., 83—85.
- Niesiołowski Maciej, z. gostyńska, 16, I, 84—85.
- * Nitecki Karol, 10, I, 90.
- * Niwiński Maciej, 9, pocz.—I, 82—85.
- * Nowakowski Bartłomiej, 13, I, 88.
- * Nowiński Paweł, 13, I—IV, 83—87, 89—90.
- * Nowowiejski Kazimierz, 12, I, 88.
Oczkowski Adam, w. sieradzkie (Uniejów), 14, II—III, 80—85.
- * Odechowski Chryzostom, 9, I, 88.
- * „ Dyonizy, 12, II, 88.
- * „ Józef, 12, I, 87.
Oliszewski Wawrzyniec, w. sieradzkie, 11, I, 85.
- * Olszewski Antoni, 9, I—II, 75, 77.
„ Felicyan, w. rawskie, pocz.—I, 81—83.
- * „ Ludwik, 12, I, 75.
- * „ Wojciech, 12, II, 76.
Orczykowski Mateusz, Łęczycza, 6, pocz., 82—85
- * Orzechowski Felicyan, 10, pocz.—II, 83—87.
„ Grzegorz, w. sieradzkie, 16, I, 85.
„ Jan, w. sieradzkie, 11, I, 88.
- * „ Maciej, 10, pocz., 84.
- * „ Wojciech, 14, II—III, 88—89.
- Osiński Jan, w. sieradzkie, 15, pocz.—II, 85, 87—90.
„ Józef, w. sieradzkie, 10, pocz., 84.
- * „ Wincenty, w. ruskie, 14, I, 87—90.
- Ostaszewski Antoni, w. krakowskie, 12, II, 81—82.
- * Ostrowski Antoni, podsekowicz łączycycki, 25, III—IV, 78, 80—82.
- * „ Antoni, 21, I, 83—84.
- * „ Franciszek, podsekowicz łączycycki, 8, pocz., 82; 14, II—III, 88—90.
- * „ Jacek, 18, pocz.—II, 81—82, 85.
- * „ Jan, podsekowicz łączycycki, 16, III—IV, 78—82.
- * „ Józef, 10, pocz., 84.
- * „ Walenty, 10, II—III, 88—90.
- Otocki Benedykt, w. kujawskie, 18, pocz., 84.
„ Paweł, w. sieradzkie, 13, I, 84.
- „ Władysław, w. sieradzkie, 13, I, 85.
- „ Wojciech, cześnikiewicz liwski, III—V, 78, 80.
- Pabianowski, *patrz*: Fabianowski.
- * Paczyński Marcin, 12, I—III, 75—78.
- Parzenczewski (Parzęczewski) Antoni, Parzenczew (Łęczycza), 12, pocz.—III, 81—89.
- Paszkowski Floryan, Kłodawa, 12, I, 83—85.

- Paulicki Józef, w. poznańskie (kujawskie), 19, V, 86, 88—90.
- * Pawłowski Jan, 18, pocz., 81—82.
- Pawłowski Feliks, w. sieradzkie, 18, IV, 76.
- „ Franciszek, Łęczycza, 11, I, 75.
- „ Kazimierz, 17, IV, 77.
- Pawłowicz Jan, Topola, 15, pocz., 81—82.
- „ Mikołaj, Topola, 18, II—IV, 75—77.
- Pawłowski Antoni, w. kujawskie, 20, I—IV, 83—87.
- * Pągowski Ignacy, 13, II, 89.
- „ Roch, w. sieradzkie, 11, pocz.—III, 83—88.
- * Peniszewski (Poniszewski) Dawid, 13, pocz., 84—85.
- * Piaskowski Jan, 7, I, 88.
- „ Jan, 20, V, 90.
- * „ (Pieszkowski) Łukasz, 7, I, 88—90.
- „ Mateusz, w. kaliskie, 20, V, 88—89.
- Piątkowski Onufry, Łęczycza, 10, pocz., 82, 85.
- Piekarski Jan, w. sieradzkie, 18, III—V, 83—86.
- „ Ksawery, w. sieradzkie, 8, pocz., 85.
- „ Mateusz, p. szadkowski, 13, I—IV, 83—89.
- * Piędzicki Jan Nepomucen, w. kujawskie, 14, III—VI, 75—78.
- Pilecki Chryzostom, w. sieradzkie, 11, I, 89—90.
- „ Norbert, w. sieradzkie, 12, I, 88—89.
- * Pilichowski Jakób, 13, pocz., 84.
- Piotrowski Franciszek, z. gostyńska, 12, pocz., 84—85.
- * Plichta Maciej, 10, pocz.—I, 81—86.
- * „ Teodor, 16, IV—V, 75.
- * Podczaski Antoni, z. gostyńska, 11, II—IV, 83—87.
- * „ Stanisław, 16, II—III, 81—82.
- * Polichnowski Andrzej, 10, I, 88.
- * Pomorski Franciszek, 10, I—IV, 75—84.
- * „ Maksymilian, 14, IV—V, 75.
- * „ Michał, 13, I, 87, 90.
- * „ Mikołaj, 10, pocz.—I, 84—85, 87, 90.
- * Popławski Józef, 15, pocz., 83.
- * Poradowski Ignacy, w. rawskie, 11, I, 89—90.
- * „ Kazimierz, w. sieradzkie (rawskie), 12, I, 88—90.
- Porczyński Walenty, w. sieradzkie, 16, II, 88.
- Pospieszynski Feliks, 15, III, 90.
- Prążmowski Kazimierz, podczaszyc łęczycycki, 9, pocz.—I, 81—85.
- * Prokopowicz Ambroży, 13, I—V, 81—90.
- Pruszkowski Paweł, w. sieradzkie, 15, I—II, 80—81.
- * Pruszyński (Prusiński) Piotr, 15, I—III, 81—85.
- Przanowski Antoni, w. kujawskie, 13, pocz., 84.
- * „ Bartłomiej, 10, pocz., 83.
- Przedworski Franciszek, Łęczycza, 9, pocz., 82—85.
- Przeddziecki Franciszek, w. sieradzkie, 18, II—III, 80—82.
- * Przyborowski Augustyn, 14, I—II, 75.

- Przyłuski Antoni, w. rawskie, 16, III—IV, 76—78.
 „ Felicyan, w. rawskie, 14, III—VI, 76—81.
 „ Ignacy, w. sieradzkie, 11, pocz.—III, 83—88.
 „ Jan, w. sieradzkie, 12, I—II, 83—86.
* „ Leon, 11, I—II, 87—90.
* „ Piotr, 14, I—III, 87, 89—90.
* „ Teodor, 9, I, 88.
* „ Waleryan (Walenty), 13, I, 87—90.
 „ Wincenty, w. sieradzkie, 7, pocz., 85.
Pstrągowski Stanisław, Łeczyca, 12, I—II, 88—90.
Racięcki Jan, w. sieradzkie, 13, pocz., 83; 16, I—II, 87—89.
* „ (Raciemski) Jan, w. kujawskie, 19, IV—V, 86—88.
 „ Stanisław, w. sieradzkie, 14, I, 83.
* „ Stefan, w. sieradzkie, 14, I, 87—89.
* Raczkowski Jan, 10, pocz., 81—82.
Raczyński Franciszek, w. kujawskie, 16, II, 85.
 „ Jan, w. sieradzkie, 13, pocz., 84.
 „ Ksawery, w. sieradzkie, 9, pocz., 83; 12, I, 85.
 „ Stanisław, w. sieradzkie, 12, I—III, 75—76.
 „ Wojciech, w. sieradzkie, 10, pocz., 85.
* Radlicki Chryzostom, 10, I—III, 76—77, 80—85.
* „ Józef, 7, I—IV, 76—85.
* „ Kajetan, 10, I—IV, 76—83.
* „ Tomasz, 19, pocz.—III, 81—90.
* Radoliński Paweł, 15, II—III, 80—85.
* „ Teodor, 14, I, 83—85.
Raducki Chryzostom (Krzysztof), Brzeźnica, 16, pocz.—I, 82—84.
* Radziątkowski Antoni, 16, pocz., 83—84.
* Rakowiecki Franciszek, 16, III—IV, 81—83.
* Raszkowski Franciszek, 18, II, 85.
 „ Mikołaj, w. sieradzkie, 18, III, 87.
* Rogowski Antoni, 13, pocz., 84.
Roguski (Rogoski) Ignacy, w. kujawskie, 16, pocz., 83—84.
Roliński Felicyan, 15, I—II, 77—78.
 „ Ignacy, 12, I—III, 77—81.
Romański Antoni, w. lubelskie, 12, II—III, 80—82.
 „ Józef, w. lubelskie, 16, II—III, 80—82.
* „ Wincenty, 13, I, 88.
* Rudkowski Roch, 16, pocz., 83.
* „ Roch, 8, pocz., 85.
Rudnicki Wężyk Aleksander, w. sandomierskie, 16, III, 75.
* „ Antoni, 10, pocz.—I, 84—85; 15, I, 87—88.
* „ Jan, 13, I, 85.
* „ Józef, 10, I—III, 75—78.
* „ Kazimierz, 14, I—V, 77, 81.
* „ Maciej, 13, pocz., 84—85.
* Rudzki Kazimierz, w. mazowieckie, 18, IV—V, 81—86.
 „ Stanisław, z. łomżyńska, 13, I, 81—88.

- Rusiecki Jan, I, 80.
„ Józef, I, 81.
- * Rusinowski Ksawery, 20, III, 85.
* „ Stanisław, 22, V, 86—89.
- * Rybczyński Antoni, Piątek, 14, I—III, 75—78.
Franciszek, w. poznańskie, 20, V, 86—87.
- * Rycerzewski Kacper, Mierczyn, 16, I—IV, 81—86.
„ Tomasz, 11, I—III, 75—81.
- Rylski Felicyan, w. sieradzkie, 16, III, 87.
- * Rymiński Stanisław, 10, I, 83.
Rzepielski Jędrzej, Sandomierz, 23, IV—VI, 81—82, 84.
- * Rzeszewski Jan, 8, I, 88.
* „ Maciej, w. sieradzkie, I—III, 81—85.
* „ Piotr, 8, pocz., 82—85.
„ Wincenty, I, 80.
- Saganowski Paweł, 17, IV, 77.
- * Schultz Jakób, 17, II—III, 85—86.
Sell (Selle) Stefan, w. krakowskie, 16, III, 88—89.
Senfleber Bogumił, w. sieradzkie, 11, I, 85.
Seyffert (Zeyffert) Mikołaj, w. kujawskie, 15, pocz., 84—85.
Sęczkowski Tomasz, Łęczycza, 13, I—III, 81—88.
Sędmirski Władysław, 13, I, 76.
- * Siebieradzki Jakób, 9, pocz., 85.
* „ Łukasz, 10, pocz., 85.
- Sieciwierski Ignacy, w. sieradzkie, 12, pocz., 84.
Siedlecki Jakób, II, 80.
„ Paweł, 16, III, 89.
Siemianowski Stefan, w. sieradzkie, 9, pocz., 85.
- * Siemiński Stefan, 12, pocz., 83—84.
- * Sienicki (Siennicki) Dyonizy, 10, I, 81—84.
* „ Józef, 16, II, 81—84.
* „ Tomasz, I, 81.
* „ Władysław, 15, I, 85.
- Sierakowski Szymon, w. sieradzkie, 22, IV—V, 75—76.
- * Siewierski Paweł, w. sieradzkie, 12, pocz.—I, 84—85.
- Sikorski Kazimierz, w. kujawskie, podczaszyc brzesko-kujawski, 13,
II—IV, 84—87.
„ Maciej, w. kujawskie, podczaszyc brzesko - kujawski, 14,
II—IV, 84—87.
„ Walenty, w. kujawskie, podczaszyc wendeński, 8, pocz. — I,
84—87.
„ Władysław, w. kujawskie, podczaszyc wendeński, 10, pocz.—I,
84—86.
- * Siudaczyński (Sudaczyński, Szudaczyński), Piorunów, 9, pocz., 82—84.
* Skarzyński Michał, 8, I, 88.
* „ Mikołaj, 10, I, 88.
- Skorzewski (Skurzewski) Bogumił, w. sieradzkie, 16, III, 83—85.
„ Bonawentura, w. sieradzkie, 13, II—IV, 83—89.

- * Skorzewski (Skurzewski) Bonawentura, 10, pocz., 84.
- " Franciszek, w. sieradzkie, 12, I, 88—89.
- " Józef, 17, V, 90.
- " Walenty, w. sieradzkie, 9, pocz., 85.
- * Skotnicki Ignacy, 17, III—VI, 80—82.
- * " Józef, 20, III—VI, 80—82.
- " Józef, w. sieradzkie, 9, I, 88.
- " Leon, w. sieradzkie, 10, pocz., 81—82.
- " Ludwik, w. sieradzkie, 18, III—V, 80—84.
- * Skrzynecki Franciszek, 8, pocz.—II, 85, 87—90.
- * " Ignacy, 12, pocz., 85.
- * " Jan, 9, pocz., 85; 14, II, 87—88.
- * " Kazimierz, 12, pocz., 83; 15, III, 89.
- * " Maciej, 13, I, 85.
- * " Marcin, 8, pocz., 85.
- * " Wincenty, 14, I—II, 87—90.
- * Skrzyński Augustyn, 12, pocz., 84.
- * " Ignacy, 9, I, 83—84.
- * " Jan, pisarzewicz graniczny Łęczycki, 11, pocz. III, 85—90.
- * " Jan, 10, I—II, 75—78.
- * " Jan, w. sieradzkie, 7, I, 88—90.
- * " Karol, 9, pocz., 81.
- * " Marcei, 14, I—III, 75—78.
- * " Marcin, 12, pocz.—III, 83—84, 86—89.
- " Paweł, w. sieradzkie, 8, I, 88.
- * " Wincenty, cześnikiewicz orłowski, 7, pocz. — II, 81 — 85,
87 — 90.
- Skrzypkowski Szymon, I, 80.
- * Słodkowski Andrzej, 10, I, 88.
- Słowiński Bartłomiej, Łęczyca, 7, pocz.—I, 83—86.
- * Słucki Rafał, 16, III—IV, 81—82.
- * Sobocki Stanisław, Łęczyca, 9, pocz.—III, 82—85, 88—90.
- Sockiewicz Józef, Łęczyca, 10, pocz., 81—82.
- Sojecki Franciszek, w. kujawskie, 15, I, 85.
- * " Jakób, 9, pocz., 81—82.
- " Józef, w. sieradzkie, 20, II—III, 80—82.
- " Walenty, 15, III—IV, 80—82.
- * Sokołowski Bonawentura, w. kujawskie (rawskie), 10, pocz.—I, 81—84.
- " Wojciech, w. sieradzkie, 13, I, 85.
- Soskiewicz Józef, w. sieradzkie, 10, pocz., 85; 13, I, 88.
- Sowiński Jakób, Łęczyca, 8, pocz., 82.
- " Paweł, Łęczyca, 10, pocz., 81—82.
- Splektozer Kazimierz, Wałcz, 17, IV—V, 75—78.
- Sremowicz (Sromowicz, Szremowicz) Marcin, Łęczyca (w. kaliskie, po-
znańskie, kujawskie), 12, I — II, 81 — 84; 23, IV,
87 — 88.
- Sromocki Jan, w. kaliskie, 7, pocz.—III, 81—89.
- " Józef, w. kaliskie, 9, pocz., 82.

- * Stachowicz Antoni, 12, I, 88.
- * „ Józef, 15, I, 88.
- Stanisławski Heliodor, w. sieradzkie, 11, II, 75, 77.
- „ Jan, w. sieradzkie, 10, I—II, 75—77.
- * Stankiewicz Błażej, 9, pocz., 84.
- „ Jakób, 20, III, 75.
- „ Jan, Sługi, 20, II, 75.
- Starzyński Adolf, w. sieradzkie, łowczyc sieradzki, 11, I, 89.
- * „ Ignacy, łowczyc inowłodzki, 10, I—III, 84—90.
- * „ Jan, łowczyc inowłodzki (podstolic łączycy), 9, pocz. — II, 84—87, 89—90.
- „ Sebastyan, w. rawskie (sandomierskie), 15, III, 81, 83—85.
- * Stawicki Wincenty, 13, I, 83—86, 88.
- Stawiński Dominik, w. kujawskie, 9, pocz., 84.
- Stawiski Antoni, w. sieradzkie, 16, III, 76.
- „ Michał, w. sieradzkie, 15, III, 76—78.
- „ Teofil, I, 80.
- * Stawowski Józef, 15, III, 81—84.
- * „ Korneli, 18, III, 81—82.
- * Stępczyński Maciej, 10, pocz., 82.
- * „ Michał, 11, pocz., 83—84.
- * „ Teodor, 17, pocz., 85.
- * Stępowski Augustyn, 12, I—II, 75.
- * „ Jan, komornikiewicz ziemski łączycy, 11, I — V, 80 — 85, 87 — 89.
- * „ Julian, 10, I, 75.
- * „ Kacper, 12, pocz.—I, 84, 86—88.
- * „ Leon, komornikiewicz ziemski łączycy, 15, I — V, 80 — 87, 90.
- * „ Marcin, 12, pocz., 84—85.
- * „ Melchior, 13, I, 85.
- * „ Stanisław, z. gostyńska, 17, IV—VI, 75—78.
- * Stokowski Floryan, 15, II, 89.
- * „ Franciszek, 12, pocz., 84.
- * „ Ignacy, chorążyc łączycy, 15, pocz.—II, 83—87, 89—90.
- * „ Jan, w. sieradzkie, 16, II—IV, 80—85.
- * „ Józefat, chorążyc łączycy, 8, pocz.—III, 83—87, 89—90.
- * „ Stanisław, 6, I, 88.
- * „ Walenty, II, 80—81.
- „ Wincenty, w. sieradzkie, 17, III, 81—82.
- Strumiłło Franciszek, z. warszawska, 14, pocz.—I, 84—86.
- Strzyżewski Feliks, Piątek, 14, II, 88.
- * Strzałkowski Leon, w. sieradzkie, 12, I—II, 88—89.
- Strzyżewski Józef, 14, III, 89.
- „ Teodor, w. rawskie, 14, I, 87; 16, III, 90.
- Sulimierski Ignacy, III, 80—81.
- „ Wojciech, III, 80—81.
- Szadkowski Ignacy, w. kujawskie, 10, pocz., 84.

- Szadkowski Józef, z. gostyńska, 17, I, 85.
- * " Mikołaj, 12, pocz., 84.
- " Teodor, w. sieradzkie, 13, pocz., 84.
- * Szamowski Adam, 16, IV, 81—82.
- * " Antoni, 9, I—III, 75—81.
- * " Ludwik, skarbnikiewicz orłowski, 10, I—IV, 81—89.
- * " Mateusz, podstolic orłowski, (podczaszyc orłowski), 11, I—V,
 75 — 81.
- * " Onufry, III, 75—78.
- * " Romuald, 15, IV, 76.
- * Szczawiński Aleksy, podstaroście łączycy (podstolic inowłodzki), 11,
 I—III, 83, 85—89.
- * " Antoni, w. sieradzkie, 10, pocz., 83—84.
- * " Ludwik, miecznikiewicz orłowski, 13, III—VI, 75—78.
- * " Łukasz, 11, pocz., 85.
- * " Mikołaj, miecznikiewicz orłowski, podstolic brzeziński, woj-
 szeczyc orłowski, 10, IV—V, 75—83.
- Szczeciński Ignacy, w. sieradzkie, 21, V, 87.
- " Ludwik, w. poznańskie, 13, I, 85
- " Mikołaj, w. sieradzkie, 22, V, 88—89.
- " Wojciech, w. poznańskie, 12, pocz., 84.
- * Szczerbiński Jan, w. sieradzkie, 12, I—III, 75—78.
- * " Józef, w. sieradzkie, 12, II—III, 75—78.
- Szeinflerber Sebastian, w. sieradzkie, 10, pocz., 84.
- Szmitt Jan, IV—V, 78.
- Szołajski Franciszek, 14, I, 76.
- * Szołowski Bogumił, łowczyc malborski, 10, II—VII, 75—81.
- * Szternalski Michał, 12, pocz., 84.
- Szychowicz Maciej, 17, III, 75
- " Mateusz, 18, III, 76.
- * Szydłowski Teodor, 12, pocz., 84—85.
- * Szymański Kacper, Stryków, 15, II—III, 75—77.
- Szymoński (Simoński) Antoni, z. wieluńska, 22, V, 81—82.
- " Józef, w. sieradzkie, 11, pocz., 84.
- " Wojciech, VI, 81.
- * Szykowski Felicyan, 13, I—II, 75—76.
- * " Józef, 11, pocz., 84—85.
- * " Ludwik, cześnikiewicz żydaczewski, 15, pocz.—I, 83—85.
- Świerczyński Maryan, w. kujawskie, 10, I, 90.
- * " Wincenty, 8, pocz., 82.
- " Wojciech, w. kujawskie, 9, I, 90.
- Świętochowski Ignacy, Łęczycza, 13, pocz., 83—84.
- Świętosławski Jan, 15, IV, 90.
- " Rafał, z. gostyńska, 10, II, 83.
- * Świnarski Kazimierz, 14, II—V, 85—89.
- * Tański Jędrzej, w. sieradzkie, 14, I—II, 81—82, 84.
- " Kazimierz, w. kujawskie, 15, I, 88.
- " Stanisław, w. sieradzkie, 13, II, 88.

- * Tański Wojciech, 13, pocz., 85.
- Tarłowski (Taurowski) Deograt, I, 80—81.
- * Tokarski Piotr, 12, I—VI, 76—82.
- Tomaszewski Franciszek, Łęczycza, 8, pocz., 84—85; 10, I, 88—89.
- " Józef, w. kujawskie, 9, I, 88.
- * " Walenty, 6, pocz., 85.
- Towarkiewicz Aleksy, Łęczycza, 10, pocz.—II, 84—85, 87—90.
- Trawiński Antoni, Łęczycza, 19, IV—VI, 75—83.
- * Truszkowski (Trzuskowski) Antoni, 15, III—IV, 87—89.
- * " Jan, 14, III—IV, 87—89.
- * Trzciniński Dydak, w. rawskie, łowczyc brzeziński, 8, pocz.—I, 81—83.
- * " Felicyan, 8, pocz., 83.
- " Łukasz, w. rawskie, 8, pocz., 81—82.
- * " Sebastyan, w. sieradzkie, 16, II, 83—84.
- * " Stanisław, w. sieradzkie, łowczyc brzeziński, 9, pocz. — I, 81—83.
- " Wawrzyniec, w. rawskie, 8, pocz., 81—82.
- * Trzebuchowski Sebastyan, w. sieradzkie, 7, I, 88—90.
- Trzepiński Stanisław, w. sieradzkie, 15, I—II, 86—89.
- Turczynowicz Piotr, w. sieradzkie, 16, II, 83.
- Tyblewski Kazimierz, w. chełmińskie, 9, I—II, 88—90.
- Tylman Karol, w. inowrocławskie (kujawskie, poznańskie), 18, IV — V, 83—86.
- " Wojciech, VI, 81.
- Tymiński Jan, w. rawskie, 13, pocz., 84—85.
- Ulanicki Stanisław, w. sieradzkie, 13, I, 88.
- Umiński Jan, w. sieradzkie (kujawskie), skarbnikiewicz szadkowski, 10, I, 89—90.
- * " Michał, 16, II—III, 75—76.
- * Walewski Józef, 12, pocz., 81—82.
- * " Kacper, 8, pocz., 81—82.
- Wałowski Wojciech, w. sieradzkie, 12, I, 75.
- Wardęski (Wardęcki) Antoni, w. kujawskie, pisarzewicz gostyński, 14, I, 86.
- * " Ludwik, Parzenczew, 14, I—III, 81—88.
- * " Władysław, 16, IV—V, 75.
- * Wągrowski Józef, w. sieradzkie, 11, I—IV, 76—83.
- * " Maciej, 14, I, 88.
- * " Wojciech, 18, III, 85.
- * Wichrowski Michał, 13, I, 83—85.
- Wieczorkiewicz Marcin, 12, I, 75—76.
- " Marek, 13, I—III, 77—80.
- Wierkiewicz Ksawery, w. kujawskie, 14, I, 85.
- * " Wojciech, 14, pocz., 83—85.
- Wierzbieński Piotr, w. sieradzkie, 12, I, 88.
- Wieszczycki Jan, z. sochaczewska (gostyńska), 8, pocz.—III, 81—89.
- " Ludwik, z. gostyńska (w. mazowieckie), wojszczyk sieradzki, 12, I—V, 81—88.

- * Więckowski Augustyn, w. sieradzkie, 10, pocz.—III, 85—90.
- * Wiktorski Rafał, Chełmno, 12, pocz.—II, 82—86.
- Wilczewski Józef, z. warszawska, 18, pocz., 85.
- Wileński Ignacy, w. kujawskie, 12, pocz., 84—85.
- Wilkanowski Felicyan, sędzic ziemski łączycki, 17, IV—V, 75.
- Wilkęski Aleksy, w. kaliskie, 13, II—III, 75—76.
- " Jan, w. kaliskie, 11, II—III, 75—76.
- * " Piotr, w. kaliskie, 9, I—II, 75—76.
- * Witkowski Chryzostom, 16, II—III, 75—77.
- * " Tomasz, 10, pocz., 84.
- * Witowski Adam, 15, II, 75.
- " Józef, 16, IV—V, 75.
- " Kazimierz, w. kujawskie, wojszczyz inowłodzki, 12, I, 86.
- * " Klemens, w. kujawskie, 14, II—III, 86—88.
- * Wittoń Bogumił, z. gostyńska, 14, I—II, 75.
- * " Franciszek, 9, I, 75.
- " Jakób, w. kujawskie, 14, I, 85.
- " Tomasz, w. kujawskie, 16, I, 85.
- * Witwicki Hilary, 12, pocz.—II, 83—88.
- * Wodnicki Stanisław, 18, II, 83.
- Wodzeński Julian, w. sieradzkie, 21, IV—V, 75—77.
- * Wodziński (Wodzyński) Franciszek, 7, pocz.—II, 84—90.
- * " Józef, 10, pocz.—II, 84—88.
- * " Wincenty, 7, pocz., 85; 10, I—II, 88—90.
- Wojcicki Józef, 16, III, 90.
- Wojciechowicz Marcin, w. sieradzkie, 14, pocz., 85.
- * Wojciechowski Paweł, 7, pocz., 85; 11, I, 89—90.
- Wojechowicz Marcin, w. sieradzkie, 10, I, 83.
- Wolski Bogumił, w. sieradzkie, 9, I, 75.
- * " Filip, 16, I, 81—82.
- * " Jakób, 13, III, 83.
- * " Jan, 18, IV—V, 75—78.
- " Jan, w. sieradzkie, 14, I—II, 75—77.
- * " Jan, 8, pocz.—I, 83—85.
- " Kajetan, w. sieradzkie, 10, II—V, 75—83.
- * " Marcin, 13, pocz., 83—84.
- * " Teodor, w. rawskie, 9, pocz.—I, 83—85.
- * Woycicki Franciszek, 15, II, 89.
- Woynarowski Marcin, w. sieradzkie, 12, pocz., 84.
- Wrotnowski Maciej (Mateusz), w. mazowieckie (z. drohicka), 12, I—VI,
 76 — 87.
- Wyrwiński Jakób, Łęczycza, 10, I, 75—77.
- Wyrzykowski Jakób, w. sieradzkie, 20, III, 83.
- " Józef, w. sieradzkie, 18, II—III, 84—86.
- * " Paweł, 11, I—II, 88—90.
- * " Roch, 9, I—II, 81—86.
- Wysocki Bonawentura, w. sieradzkie, 10, II, 88.
- * " Ignacy, w. mazowieckie, 12, I—III, 81—86.

- * Wysocki Kazimierz, 13, I, 87—90.
- * „ Ksawery, I, 81.
- „ Rafał, w. mazowieckie (w. ruskie, z. dobrzyńska), miecznikiewicz dobrzyński, 10, pocz.—III, 81—88.
- Zabłocki Ignacy, 11, I, 90.
- Zabokrzecki Bogumił, z. gostyńska, 10, I—V, 81—90.
- * „ Felicyan, miecznikiewicz brzeziński, wojszczyk brzesko-kujawski, 14, I—III, 75—78.
- * „ Józef, 8, pocz.—II, 81—83; 15, I, 87.
- * „ Józef, brzeziński cześnikiewicz (chorążyc), 11, I — IV, 84 — 89.
- * „ Maciej, 13, pocz.—I, 84—85.
- * „ Maciej, 5, I, 88.
- * „ Teodor, cześnikiewicz brzeziński, 10, I—V, 81—88.
- * „ Tomasz, 6, I, 88.
- * „ Wilhelm, brzeziński cześnikiewicz (chorążyc), 7, pocz.—IV, 81 — 89.
- * „ Wojciech, brzeziński cześnikiewicz (chorążyc), 6, pocz.— III, 82—89.
- Zaborowski Bartłomiej, z. gostyńska, 12, I—VI, 76—87.
- „ Jerzy, III, 81.
- „ Stanisław, 10, I—II, 76—77.
- * „ Teodor, w. rawskie, 18, III—VI, 75—81.
- * Zakrzewski Józef, 14, IV—V, 75—76.
- * Zaleski Franciszek, 10, I, 90.
- „ Stanisław, w. podlaskie, 21, III—IV, 83—85.
- * Zalewski Franciszek, 19, V, 83.
- * „ Wawrzyniec, 10, pocz., 83—85; 14, I, 88.
- * Załęski Ignacy, 16, I—II, 88—90.
- Zamoyski Andrzej, w. sieradzkie, 14, I, 88.
- * „ Ludwik, cześnikiewicz sieradzki, 13, I—III, 83—88.
- * „ Mateusz, 15, I—II, 88—90.
- * Zarzycki Józef, 16, I—III, 81—85.
- Zasadzki Jan, 11, I—II, 76—78.
- * Zawadzki Michał, 9, pocz., 82—85.
- Zdeński Bartłomiej, w. sieradzkie, 8, I, 88—89.
- „ Ignacy, w. sieradzkie, 9, I, 88—89.
- „ Marcin, w. sieradzkie, 14, II, 88—89.
- * Zdzienicki Felicyan, w. sieradzkie, 16, III, 87—88.
- * „ Jan, 19, I, 86.
- „ Józef, w. sieradzkie, 15, II, 86.
- * „ Kacper, 15, I—II, 75.
- * Zieleniewski Kajetan, w. rawskie, 12, I—II, 88—90.
- * „ Wojciech, 12, I, 75—76.
- * Zielonka Urban, 14, I, 81, 85.
- * Ziemecki Feliks, 10, I, 87—88.
- „ Rafał, w. sieradzkie, 18, II, 84.
- Ziemiański Kajetan, 26, V, 87—88.

- Ziołkowski Wojciech, Krosno, 20, II, 75.
Zmorczyński Jan, 12, I, 77.
 " Michał, 13, I—II, 76, 78.
Zwierzchowski Jan, Kłodawa, 16, II—V, 81—86.
* Żaczkowski Tomasz, 6, pocz.—II, 83—88.
* " Wincenty, 7, pocz., 85.
* Żelisławski Józef, 12, II—III, 75—77.
* Żeromski Antoni, w. sieradzkie, 16, II—III, 75—76.
 " Antoni, I, 80.
 " Stanisław, II, 80.
* " Walenty, w. sieradzkie, 14, II—III, 75—76.
-

500/8462

41408/2